

Äänekosken seurakunta

Talousarvio 2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026-2028

Sisällys

I Yleistä	5
1 Yleiskatsaus	6
1.1 Yleinen talouden kehitys	6
1.2 Seurakuntatalouksien talouden kehitys	7
1.3 Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus	7
1.3.1 Valtion rahoitus	8
1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	12
1.4.1 Yleiset ja paikalliset kehitysnäkymät	12
1.4.2 Verotuloarvio	13
1.6 Seurakunnan painopistealueet vuonna 2025	14
1.6.1 Äänekosken seurakunnan missio, visio ja strategia	14
1.6.3 Hiilineutraali kirkko 2030-strategia ja ympäristöasiat	15
1.6.4 Arviot seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti	16
1.6.5 Seurakunnan toimintaan suunnitellut muutokset	17
1.6.6 Riskien hallinta	17
1.6.7 Henkilöstö	17
1.7 Talousarvion rakenne	20
1.7.1 Talousarvion sitovuus	21
1.7.2 Äänekosken seurakunnan talousarvion sitovuustasot	21
2.1.1 Hallintoelimet (101)	23
2.1.2 Taloushallinto, henkilöstöhallinto ja yleishallinto (105)	24
2.1.3 Kirkonkirjojenpito (107)	26
2.2 Seurakunnallinen toiminta (pl 2)	27

2.2.1 Jumalanpalveluselämä 201	27
2.2.3 Muut kirkolliset toimitukset (203)	29
2.2.4 Aikuistyö (204)	31
2.2.5 Muut seurakuntatilaisuudet (205)	32
2.5.6 Tiedotus ja viestintä (210)	33
2.5.7 Musiikki (220)	34
2.5.8 Varhaiskasvatus (231)	35
2.5.9 Rippikoulutyö (235)	37
2.5.10 Nuorisotyö (236)	38
2.5.11. Diakonia (241)	40
2.5.13 Perheneuvonta (242)	41
2.5.14 Sairaalasielunhoito (243)	42
2.5.15 Palveleva puhelin (244)	42
2.5.16 Yhteiskunnallinen työ (250)	43
2.5.17 Sielunhoito (255)	44
2.5.18 Lähetys (260)	45
2.5.19 Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta (270)	46
2.3 Hautaustoimi (pl 4)	47
2.3.1 Hautausmaahallinto (401)	47
2.3.2 Hautausmaiden ylläpito (403)	47
2.3.3 Hautaaminen (404)	49
2.3.4 Haudanhoitosopimukset (405)	50
2.4 Kiinteistötoimi (pl 5)	50
2.4.1 Kiinteistöhallinto (501)	52
2.4.2 Kirkot	52
2.4.3 Kellotapulit	53

2.4.4 Siunauskappelit	53
2.4.5 Seurakuntatalot	53
2.4.6 Asuinkiinteistöt ja osakkeet	54
2.4.7 Leiri- ja kurssikeskukset.....	55
2.4.8 Muut rakennukset	55
2.4.9 Maa- ja metsätalous.....	56
2.4.10 Muu kiinteistötoimi	57
2.4.11 Keittiötoimi.....	57
3.1 Perustelut	59
3.2 Tuloslaskelma tiliryhmittäin	61
4.1 Perustelut.....	62
4.2 Investointiosa hankkeittain	63
4.3 Investointien rahoitus	64
VI Yhteenvetotaulukko	67

I Yleistä

Seurakuntatyön näkymiä vuodelle 2026

Äänekosken seurakuntatyön johtamisessa tapahtuu vuonna 2026 merkittäviä henkilövaihdoksia. Osallisuuden ja yhteistyön rakentajien esihenkilö vaihtuu: vuoden alussa seurakuntaan valitaan uusi kappalainen ja yksikön esihenkilö valitaan kevään kuluessa. Uusi kirkkoherra asetetaan virkaan syyskuussa. Johtavien viranhaltijoiden vaihtuminen haastaa koko työyhteisöä, mutta tuo myös uusia näkökulmia seurakuntatyön toteutukseen. Henkilökunnan vaihtuessa työn jatkuvuutta turvaa myös se, että kaikkea seurakuntatyötä suunnitellaan ja toteutetaan pitkälti työnteekijöiden ja seurakuntalaisten yhteistyöllä.

Strategisen painopisteen mukaisesti vuonna 2026 tehdään työtä sen eteen, että diakoninen näkökulma läpäisee kaiken seurakuntatyön. Työtä tarkastellaan erityisesti lähimmäisen rakkauden toteutumisen valossa. Etsitään uusia tapoja vahvistaa seurakuntalaisuutta ja kohdata ja osallistaa myös niitä ihmisiä, joiden kosketuspinta seurakuntaan on ollut ohut.

Seurakuntamme strategiatyöskentely käynnistyy uuden kirkkoherran johdolla syksyllä 2026, kun Kirkon strategia 2027–2030 valmistuu. Suunnitelmakauden avaa vaalivuosi: seurakuntavaalit toteutetaan syksyllä 2026.

Kuljetaan yhdessä, toinen toistamme tukien, myös vuonna 2026. Vaikka muutoksen tuulet puhaltavat seurakunnassamme, puun juuret ovat syvällä maassa. Tulevista muutoksista versoo uutta sukupolvien ketjun ikipuuhamme.

Elina Tourunen, kirkkoherra

Katsaus taloudellisiin ja hallinnollisiin näkymiin

Talouden ja hallinnon näkökulmasta vuosi 2026 toteutunee vakaalla taloudellisella pohjalla. Talousarvio on rakennettu huolellisesti, toiminnallisia tarpeita kuunnellen, ja se heijastaa organisaation kykyä ylläpitää tasapainoa ennustettavissa olevien tulojen, toimintamenojen ja investointien välillä. Investointien määrä lähivuosina on suuri seurakuntamme taloudellisiin puskureihin nähden. Kirkkojen julkisivujen kunnostukset ovat merkittävä panostus tulevaan ja samalla merkittävä kunnianosoitus kirkkohistorialle ja kulttuuriperintötyölle. Vuodelle 2026 on budjetoitu Sumiaisten kirkon julkisivukunnostus ja vuodelle 2027 Konginkankaan kirkon julkisivukunnostus.

Mikäli isoihin julkisivuinvestointeihimme ei saada Kirkkohallituksen investointiavustusta, on mahdollista, että muita investointitarpeita joudutaan uudelleen arvioimaan, jotta hengellisten, kulttuurillisten ja yhteisöllisten kirkkorakennusten tarvitsemat välttämättömät ylläpitotyöt saadaan toteutettua.

Seurakuntamme on toimittava valppaasti ja joustavasti. Meihin vaikuttavat johtavien viranhaltijoiden henkilöstömuutokset (kirkkoherra ja kappalainen), lähestyvät seurakuntavaalit, globaali tilanne ja muutokset kotimaassa ja lähialueilla, uudistukset lainsäädännössä tai nousu kustannustasossa voivat kaikki vaikuttaa suunnitelmiimme. Siksi vuoden aikana korostuu ennakoiva taloushallinta, jatkossakin avoin ja huolellisesti dokumentoitu hallinto, tiedolla johtaminen ja kyky tehdä tarvittavia korjausliikkeitä nopeasti. Tunnistamme myös tulevan vuoden haasteet: resursien kohdentaminen, uusien henkilöiden perehdytys, aikataulujen hallinta ja muutosprojektien onnistunut läpivienti edellyttävät kaikki vahvaa johtamista ja selkeää viestintää. Haasteiden lisäksi vuosi 2026 tarjoaa myös paljon mahdollisuuksia: välttämättömät henkilöstömuutokset tuovat mukanaan uutta näkökulmaa toimintaamme ja investoinnit luovat pohjaa tulevalle toiminnalle. Kun talous ja muu seurakunnan toiminta ovat tasapainossa ja suunta on selkeä, voidaan keskittyä vaikuttavuuteen ja pitkäjänteiseen kehittämiseen, lähimmäisten hyväksi, arvojemme mukaisesti.

Minna Nirkkonen, talous- ja hallintojohtaja

1 Yleiskatsaus

1.1 Yleinen talouden kehitys

Talouden nykytila on kuluvana vuonna ollut epävarma. Talouden käännettä parempaan on ennustettu pitkään, mutta käänteen ajankohta on siirtynyt eteenpäin. Tähän ovat syinä kansainvälinen epävarmuus, julkisen talouden haasteet, työmarkkinoiden hidas elpyminen ja kulutuksen ja investointien varovaisuus. Tällä hitaasti vakautuvalla taloudellisella tilanteella on suoria vaikutuksia talouskasvuun ja verokertymiin. Kesän ennusteet ennakoivat kuluvalle vuodelle 0,5–1 %:n talouskasvua, mutta uusimmassa Suomen pankin ennusteessa (12.9.2025) kasvun arvioidaan jäävän 0,3 %:iin. Inflaatio, kuluttajahintojen vuosimuutos, oli 0,5 % elokuussa 2025. Inflaation ennustetaan pysyvän lähellä 2 %:n tavoitetta vuonna 2026.

Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan vähitellen vuodesta 2026 alkaen, mutta työmarkkinatilanne jatkuu vaikeana. Työttömyysasteen ennustetaan vuonna 2026 olevan 9 %:n tasolla, välitöntä helpotusta taloustilanteeseen ei siis ennusteta. Tämän seurauksena pitkäaikaistyöttömyys uhkaa nousta korkeaksi ja alueelliset erot maan sisällä ovat näkyviä. Bruttokansantuote kasvaa elo- ja syyskuisten ennusteiden mukaan vuonna 2026 noin 0,5–2 %. Maltillinen talouskasvu tuo vakautta, mutta toisaalta pienet BKT:n kasvuprosentit eivät anna juurikaan taloudellista liikkumavaraa julkiseen talouteen tai investointeihin.

1.2 Seurakuntatalouksien talouden kehitys

Vuonna 2024 kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 1,055 mrd €. Kirkollisveron määrä kasvoi 19,9 M€:lla (+1,9 %) vuodesta 2023. Vuodesta 2022 vuoteen 2023 tuotto kasvoi 105,2 M€:lla (+11,3 %).

Äänekosken seurakunnassa kirkollisveroprosentti on pysynyt ennallaan vuodesta 2023 lähtien. Kirkollisveroprosenttimme on 1,60 ja tätä voidaan pitää verrattain matalana myös Pohjoisen Keski-Suomen rovastikunnan sisällä (keskiarvo vuonna 2025 on 1,76 %). Kirkollisveroprosentti pysyy samana, 1,60 %, myös talousarviovuonna 2026. Erilaisten kotitalouksien taloudellinen tilanne on haastava, Äänekosken alueen työttömyysprosentti on korkea ja elinkustannusten nousu on vaikuttanut kotitalouksien taloudellisen arjen sujuvuuteen. Tästä syystä kirkollisveron nostamista ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena.

Vuodelle 2025 on ennustettu kirkollisverotulojen kasvua valtakunnallisesti ja verotulojen kertymän ennakoitaan kasvavan maltillisesti myös Äänekosken seurakunnassa. Kasvu on seurausta hallituksen julkisen talouden sopeuttamistoimenpiteistä, joilla se pyrkii lisäämään kuntien verotuloja. Näiden toimien sivuseurauksena myös kirkollisveron tuotto paranee, koska kirkollisveromääräytyy saman veropohjan perusteella kuin kunnallisvero. FCG:n toukokuisen ennusteen mukaan verotulot nousisivat koko kirkon tasolla noin 6,7 % vuonna 2025 ja 1,7 % vuonna 2026.

1.3 Seurakunnan toiminnan ja talouden katsaus

Äänekosken seurakunnan taloudellinen tilanne on vakaa: meillä on useampi ylijäämäinen vuosi takana ja kertynyttä ylijäämää on taseessa 1,3 M€ (tilinpäätös 2024). Äänekosken seurakunta

ylitti kannattavuudella mitattuna talousarvioraaminsa vuonna 2024. Vuosikate oli 473 t€ (+141 t€ budjetoitua parempi) ja tilikauden ylijäämä oli 114 t€ (+135 t€ budjetoitua parempi). Talousarviotavoitteet saavutettaneen myös tilikaudella 2025.

Vuodelle 2026 Äänekosken seurakunta ennakoi maltillisesti ylijäämäistä talousarviota. Vuosikatteiden kautta pitää jatkossakin varautua tulevien vuosien korjausinvestointeihin, koska hankkeita ei ole taloudellisesti kestävästi rahoittava velkapääomalla. Seurakunnan rahalaitosvelkojen yhteismäärä tilikauden 2024 päättyessä oli 797 t€, näitä on lyhennetty kuluvalle tilikaudella 2025 maksusuunnitelman mukaan. Talousarviovuonna 2026 on varauduttava 2,9 %:n palkkakustannusten nousuun, kun vertailuarvona on vuoden 2025 palkkamenot (KirVESTES:n palkkojen sopimustarkistusten ajankohta on 3/26). Muutoin talousarviovalmistelun lähtökohtana on ollut, että toimintakulut budjetoidaan tehtäväalueittain enintään vuoden 2025 tasoisesti ja toimintakate (tulot-menot) pysyy olennaisilta osin saman tasoisena vuoteen 2025 verrattuna. Toki, toiminnasta tulevat tiedossa olevat hintamuutokset, kertaluonteiset käyttötalousosan korjaustarpeet ja henkilöstömuutosten vuoksi tulevat päällekkäiset perehdytysajan henkilöstökulot on huomioitu talousarviossa.

Investoinnit ovat suuret, sillä tarkoituksena on toteuttaa Sumiaisten kirkon julkisivukunnostus. Tämä tullaan rahoittamaan edellisten tilikausien ylijäämästä. Hanke on seurakuntamme kiinteistöstrategian mukainen ja sen tarve on nostettu esille kiinteistön kuntoarviossa. Mikäli hankkeelle ei saada kirkkohallituksen investointiavustusta, talousarviovuoden kokonaisinvestointeja ja taloussuunnitelmavuosien 2027–2028 investointeja joudutaan uudelleen tarkastelemaan.

1.3.1 Valtion rahoitus

Hallitus on esittämässä, että evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävää määrärahaa leikataan kertaluonteisesti 9,8 M€:lla sekä vuonna 2026 että vuonna 2027. Valtion rahoituksen määräksi vuodelle 2026 esitetään 96,041 M€. Kirkon keskusrahaston talousarviossa esitetään, että seurakunnille suoraan jaettava summa olisi 85,161 M€.

Kirkolliskokous muutti valtion rahoituksen jakoperusteita marraskuussa 2024. Valtion rahoitusta seurakunnille jaettaessa käytetään jatkossa mallia, jonka painokertoimet menevät siten, että 15 %

seurakuntataloudelle jaettavasta summasta perustuu seurakuntatalouden kulttuuriperintöindeksin suhteelliseen osuuteen, 15 % seurakuntatalouden edellisen vuoden vahvistettuun väkilukuun, 35 % seurakuntatalouden alueella kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon suhteelliseen osuuteen ja 35 % seurakuntatalouden alueelle haudattujen ihmisten määrän 5 vuoden liukuvaan keskiarvoon. Vuodet 2025 ja 2026 ovat siirtymävuosia, jolloin puolet seurakunnille jaettavasta rahoituksesta jaetaan aiemman euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaan ja puolet uuden jakoperusteen mukaan. Äänekosken seurakunnan näkökulmasta tämän muutoksen on arvioitu olevan tulosaikutukseltaan positiivinen ja valtionrahoituksen tulojen kasvavan maltillisesti.

Kirkkohallitus on ohjeistanut yleiskirjeessään 33/2024, että valtion rahoituksen leikkaus tulee kattaa hautaustoimen maksuja korottamalla, koska kirkollisverotuottoja ei tule käyttää hautaustoimen kulujen kattamiseen. Muutoinkin, hautaustoimen maksut tulee laskea auki niin, että valtion rahoitusosuudella ja asiakasmaksuilla katetaan nämä kulut. Kirkollisverojen käyttäminen näiden kulujen kattamiseen ei ole sopivaa, sillä näin toimimalla seurakunnan jäsenet maksaisivat myös kirkkoon kuulumattomien hautauskuluja, ja tämä puolestaan ei olisi uskonnonvapauden ja yhteydenvertaisuuden periaatteiden mukaista. Myös Äänekosken seurakunnassa hautaustoimen hinnoittelua on käyty ja käydään vielä läpi kuluvan vuoden 2025 aikana. Hautapaikkamaksuihin ennakoitaan muutostarvetta 1.1.2026 alkaen. Korotuspainetta on ja hintoja pitää tarkastella jatkossakin säännöllisesti, hintamuutosten tulee vastata nykyisiin kustannuksiin.

Äänekosken seurakunnan on budjetoitu saavan valtion rahoitusta lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin 360 t€. Tämän summan arvioidaan pysyvän olennaisilta osin ennallaan myös vuonna 2026.

1.3.2 Kriisiytyvän seurakunnan mittarit

Kriisiytyvän seurakunnan mittarien valossa Äänekosken seurakunnan tilanne on vakaa. Kriisiytyvän seurakunnan mittareissa tarkastellaan seurakunnan taloutta, toimintaa ja hallintoa. Äänekosken seurakunnalla kaikki osa-alueet ovat tavoitteellisten viitekehysten sisällä vuoden 2024 tilinpäätöksessä.

Seurakunnan taloudessa, toiminnassa tai hallinnossa ei ole ilmennyt puutteita. Vallitseva tilanne pyritään säilyttämään. Tilinpäätöksen 2024 mittareiden perusteella korjaavia toimenpiteitä ei

kohdistu talousarviovuodelle 2026. Myöskään tilinpäätöksen 2024 ja talousarvion laatimishetken (syksy 2025) toimintaympäristössä ei ole tapahtunut sen kaltaisia muutoksia, jotka ohjaisivat seurakuntaamme muuttamaan toimintaansa näiden mittareiden perusteella.

Kriisiytyvän seurakunnan toiminnan ja hallinnon mittarit		TP 2024
1. Seurakunnan yhteiskunnalliset tehtävät • Puutteet hautustoimen tai hautausmaan ylläpitotehtävien hoidossa. • Epäkohdat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitotehtävien hoidossa. • Puutteellisuudet kirkonkirjojen ja väestötietojärjestelmään liittyvien tehtävien hoidossa.	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	• Hautustoimen ja hautausmaan ylläpitotehtävien resurssit ovat pääosin riittävät. • Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kirkkoja ylläpidetään asianmukaisesti ja kuntoarvioissa esiin nostetut kunnostustarpeet huomioidaan. • Äänekosken seurakunta kuuluu Lapuan hiippakunnan aluekeskusrekisteriin.
2. Seurakunnan hallinto ja viranomais-toiminta • Toimielinten kokoonpanoon ja toimivuuteen liittyvät ongelmat • Hallintomenettelyn puutteellisuudet	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	• Seurakunnan hallintoa on hoidettu hyvän hallintotavan mukaisesti. • Luottamushenkilöhallinnossa on ilmennyt joitakin konflikteja eri ryhmien välillä aikaisemmin, mutta hallinto ja päätöksenteko on sujunut hyvin.
3. Seurakunnan toimintaorganisaatio • Perustehtävien (KL 4:1) mukaisen toiminnan ylläpidon ilmeiset puutteet ja laiminlyönnit • Seurakunnan jäsenmäärä on laskenut viimeisten viiden vuoden aikana 15 % ja on arviointihetkellä alle 2000 jäsentä • Jäykkä, lokeroitunut, eristäytynyt ja/tai uusiutumiskyvytön toimintakulttuuri	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	• Perustehtävien hoitaminen on aina ensisijaista. • Jäsenmäärä laskenut vuosittain ja esim. viimeisen viiden vuoden aikana yhteensä 10,2 %, ja on v. 2024 lopussa 11 932. • Toimintakulttuuri uudistui v. 2019 organisaatiomuutoksen yhteydessä; toimintaa on yhteistyössä ja joustavasti eri puolilla seurakuntaa.

4. Johtaminen seurakunnassa • Johtamisen heikkoudet • Johtamista tukevat strategiset linjaukset, kuten toimintasuunnitelma, seurakunnan strategia/toimintalinjaus/missio/visio, kiinteistöstrategia, henkilöstösuunnitelma, koulutussuunnitelma tai valmiussuunnitelma puuttuvat • Puuttumattomuus seurakunnan operatiivisessa johtamisessa esiintyviin pitkäaikaisiin ongelmiin • Haluttomuus yhteistyöhön lähi-seurakuntien, rovastikunnan muiden seurakuntien ja/tai tuomiokapitulin kanssa.	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	• Strategiset linjaukset ovat kunnossa. Seurakunta tekee yhteistyötä naapuriseurakuntien kanssa ja toimii verkostoissa.
5. Seurakunnan henkilöstö • Henkilöstön määrä • Henkilöstön työhyvinvoinnissa on toistuvia ongelmia • Ongelmat riittävän henkilöstön määrässä ja rekrytoinnissa työaloittain tarkasteltuna.	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	• Henkilöstön määrä oli 31.12.2024 yhteensä 42 henkilöä. Henkilöstön määrän, saatavuuden tai työhyvinvoinnin suhteen ei ole kohdattu haasteita. Henkilöstösuunnitelmaa päivitetään vähintään vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä.

Kriisiytyvän seurakunnan talouden mittarit		TP 2024
1. Tilikauden tulos ilman kertaluonteisia eriä on negatiivinen kolmena peräkkäisenä vuotena taikka viimeisen tilikauden tulos on negatiivinen ilman kertaluonteisia eriä ja kirkollisveroprosentti on 2,0 tai korkeampi.	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	Tilikauden tulos on ollut positiivinen vuodesta 2015 lukien yhtä vuotta (2019) lukuun ottamatta. Myös vuoden 2024 tulos ilman kertaluonteisia eriä on positiivinen ja kirkollisveroprosentti on 1,60.
2. Seurakunnan taseessa oleva edellisten tilikausien yli/alijäämä luku on tilinpäätöksen perusteella menossa alijäämäiseksi, eikä sen	Mittari ei täyty -> ei	Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 1,158 M€ ja tilinpäätöksen

kattamista seuraavan kolmen vuoden aikana voida laskelmin osoittaa ilman kertaluontoisten erien tai metsänhoitosuunnitelman ylittävän myynnin toteuttamista.	erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	ylijäämä on 113,8 t€, Yhteensä ylijäämä on 1,272 M€. Myös seuraavien kolmen vuoden aikana taloudellisesti kestävillä toimenpiteillä.
3. Maksuvalmius on alle 90 päivää, tai maksuvalmius heikkenee kolmena peräkkäisenä tilikautena.	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	Maksuvalmius on 92 päivää.
4. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista kasvaa kolmena peräkkäisenä vuonna.	Mittari ei täyty -> ei erityisiä toimenpiteitä tilanteen korjaamiseksi vuodelle 2026	Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on pienentynyt vuosien 2023 ja 2024 välillä.

Äänekosken seurakunta ei muodosta konsernia.

1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

1.4.1 Yleiset ja paikalliset kehitysnäkymät

Äänekosken kaupungin asukasluku on vähentynyt keskiarvona laskettuna 1,2 % vuosittain vuosien 2015–2024 välillä. Kaupungin asukasluku oli 17 740 (31.12.2024). Alueella havaitaan monelle pienehkölle kaupungille tuttuja haasteita: väestö vähenee ja kaupungin demografinen rakenne vanhenee. Syntyvyys on laskenut ja vaikka alueella on monipuolista osaamista, koulutusta ja vahva teollinen perusta, työttömyysaste on lokakuun 2025 lopulla 12,3 %. Nämä suuntaukset

ovat haasteita sekä kaupungin elinvoimaisuudelle että kirkon toiminnalle. Toisaalta, näihin seikkoihin voidaan vaikuttaa ja alueen houkuttelevuutta edelleen kehittyvänä kehyskuntana on syytä jatkaa määrätietoisesti. Äänekoskella panostetaan asukaslähtöiseen kehittämiseen, kaupungissa on laadukkaita kouluja ja päiväkoteja sekä harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Kaupungin sijainti keskellä maata on hyvä, alueita kehitetään ja luonto ympäröi asukkaat.

Äänekosken seurakunnan jäsenmäärä oli 11 761 (30.9.2025). Jäsenennusteen mukaan arvioitu jäsenmäärä on 10 470 vuonna 2030. Jäsenistö vähenee noin 2,2 %:n vuosivauhtia. Jäsenmäärän laskuun vaikuttaa voimakkaasti jäsenistön ikääntyminen ja alueen muuttotappio. Kirkkoon kuulumisaste on Äänekoskella noin 68 % (31.12.2024). Jäsenmäärän kehitykseen pyritään kuitenkin vaikuttamaan ja tavoitteena on, että strateginen painopisteemme, diakoniatyön näkökulma kaikessa toiminnassa, näkyy vuoden 2026 aikana myös voimakkaasti ja vahvistamme ihmisten kosketuspintaa seurakuntaa. Meillä on ovet avoinna hengelliseen kotiin.

Vuosimuutos vuodesta 2023 vuoteen 2030.

Vuosi	Jäsenet, henk.	Muutos, henk.	Muutos, %	Kirkkoon kuulumisuus, %
2023	12 704	-270	-2,13	69
2024	12 434	-270	-2,17	68
2025	12 164	-270	-2,29	68
2026	11 855	-309	-2,08	67
2027	11 638	-217	-2,25	66
2028	11 376	-262	-2,14	65
2029	11 132	-244	-2,23	65
2030	10 884	-248	-2,19	64

1.4.2 Verotuloarvio

Kirkollisverotulolla seurakunnat hoitavat perustyötään. Seurakunnat julistavat evankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta, toimivat uskon, rakkauden ja toivon yhteisönä ja tarjoavat hengellistä ja diakonista tukea. Kirkollisverotuotoista ja sillä tehdystä työstä hyötyy seurakuntien toiminnan kautta laaja väkijoukko. Vuonna 2023 kirkollisverotulot ovat olleet 3,309 M€, vuonna 2024 verotulokertymä puolestaan oli 3,390 M€. Elokuun 2025 verokertymän huomioiden kirkollisverotulo on ollut 2,403 M€. Tämä ennakoi noin 3,580 M€:n kokonaisverokertymää kalenterivuodelle 2025. Kirkollisverotulojen kertymät vaihtelevat kuitenkin olennaisesti kuukausittain ja tuo-

vat epäjatkuvuutta vuosien väliseen vertailuun. Vuoden 2025 verotulojen kasvua selittää ansio-tulovähennyksen poistuminen kunnallisverotuksesta sekä muut kunnallisverotuksen veroperus-temuutokset.

Äänekosken seurakunnan kirkkovaltuusto on vahvistanut vuoden 2026 kirkollisveroprosentiksi 1,60 %. Seurakuntamme osalta kirkollisveroprosentti on pysynyt muuttumattomana vuodesta 2023 lähtien.

1.6 Seurakunnan painopistealueet vuonna 2025

1.6.1 Äänekosken seurakunnan missio, visio ja strategia

Äänekosken seurakunnan missio on julistaa evankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta, kutsua elämään Jumalan yhteydessä sekä pitämään huolta lähimmäisistä ja luonnosta. Olemme armon asialla vaativassa maailmassa.

Seurakunnan strategia ohjaa sekä hallintoa että toimintaa, ja siksi luottamushenkilöt ja työntekijät kokoontuvat yhdessä linjaamaan työn suuntaviivoja kevään strategiaillassa. Kirkon strategian mukaisesti pidämme ovet auki yhteistyölle toimintaympäristöämme kuunnellen, uusiakin kumppanuuksia etsien ja verkostoituen alueemme eri toimijoiden kanssa. Seurakuntatyötä toteutetaan yli työalarajojen, ja seurakuntalaiset ja työntekijät suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa yhdessä. Rakastamme, palvelemme ja kohtaamme arjessa äänekoskelaisia. Rakennamme yhteistä kotiseurakuntaa, joka palvelee kaikkia erottelematta ihmisiä ja rohkaisee seurakunnan jäseniä osallistumaan, vaikuttamaan ja kantamaan vastuuta.

1.6.2 Äänekosken seurakunnan painopistealueet vuonna 2026

Vuoden 2026 strateginen painopiste on strategian suuntaviiva nro 1, Rakastamme ja palvelemme. Tavoitteena on, että diakoninen ajattelu läpäisee kaiken seurakuntatyön. Rakennamme yhdessä seurakuntaa, joka palvelee kaikkia erottelematta ihmisiä. Kuulemme lähellä ja kaukana olevan hädän ja etsimme keinoja sen lievittämiseksi. Kunnioitamme elämää, ihmistä ja hänen arvoaan. Vuoden 2026 aikana toteutetaan yhteistyöprojekti, joka nousee jostain hyvinvointialueen ihmisten tarpeesta - joko paikallisesta tai pohjoisen Keski-Suomen alueella.

1.6.3 Hiilineutraali kirkko 2030-strategia ja ympäristöasiat

Kirkon tavoitteena on olla toiminnassaan hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Kirkon seurakuntien tarpeisiin räätälöity ympäristöjärjestelmä Kirkon ympäristödiplomi on työkalu, jonka avulla toteutetaan kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteita. Tavoitteena on, että kaikilla seurakunnilla on ympäristödiplomi vuoteen 2025 mennessä. Hiilineutraaliuteen pyritään viiden tavoitteen avulla, jotka sisältävät suosituksia toimenpiteistä.

Äänekosken seurakunta on vähentänyt kiinteistöjen hiilidioksidipäästöjä (tavoite 1) luopumalla öljylämmityksestä pääasiallisena lämmitysmuotona. Laajaniemen leirikeskuksen öljylämmitys on korvattu vesi-ilmalämpöpumppujärjestelmällä vuoden 2023 lopussa ja vuoden 2025 aikana öljylämmityksestä on luovuttu, se ei ole varalämmitysmuotona enää missään kiinteistössämme. Toimimme kiinteistöstrategian mukaan ja tarkastelemme leirikeskuksen osalta tilojen käyttötarvetta ja mahdollista, hiilidioksidipäästöjä vähentävää, luopumisen mahdollisuutta vuoden 2026 aikana, suunnitellun mukaisesti.

Toiminnan päästöjä vähennämme (tavoite 2) suosimalla elintarvikeostoissa ilmastoystävällistä ruokaa ja vähentämällä hävikkiruoan määrää. Teemme kestäviä hankintoja asettamalla ilmasto-kriteerin yhdeksi hankintakriteeriksi, teemme hankintoja kestäväan kehitykseen sitoutuneilta toimittajilta, emmekä hanki mitään ultrapikamuoti- tai nopeaan kulutustarpeeseen perustuvilta yrityksiltä. Mahdollistamme henkilöstöllemme etätyönteon soveltuvien osien ja pyrimme huomioimaan ilmastonäkökulmia myös työmatkojen yhteydessä. Tarkennamme seurakuntamme sijoitussuunnitelmaa vuoden 2026 aikana, mutta jo nyt noudatamme seurakunnille laadittuja vastuullisen sijoittamisen ohjeita.

Pyrimme kompensoimaan päästöt (tavoite 3) kartoittamalla metsiemme tilan hiilivarastoina. Metsää meillä onkin runsaasti, metsämaata meillä on noin 606 hehtaaria ja tästä noin 36 hehtaaria on luonnonsuojelualueena (Sumiaisten Hitonhaudanvuori, Natura 2000). Muutoinkin metsiämme hoidetaan FSC-sertifikaatin mukaisesti ja luonnon monimuotoisuutta ja vesistöjen suojelua tukevalla hoitomallilla.

Vaikutamme yhteiskunnallisena toimijana ja keskustelijana (tavoite 4) toteuttamalla rippikoulut ympäristöystävällisesti ja kannustamalla nuoria ottamaan vastuuta ilmastosta ja kestävästä kuluttamisesta muutoinkin.

Äänekosken seurakunta on sitoutunut ilmastotyöhön (tavoite 5) ja seurakunnalle on myönnetty ympäristödiplomi vuonna 2024. Diplomi on voimassa 20.11.2029 saakka. Se toimii työkaluna, jonka avulla toteutetaan kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteita.

Seurakunnalla on oma ympäristötyöryhmä, joka suunnittelee ja koordinoi seurakunnan ympäristötyötä ja laatii ja toteuttaa ympäristöohjelmaa sekä edistää kestävästä kehitystä seurakunnan toiminnassa. Tavoitteenamme on olla hiilineutraali seurakunta vuonna 2030.

Ympäristön suojelu ja luontoarvot ovat monin tavoin esillä seurakuntatyössä, ja ne otetaan huomioon myös toimintojen ja käytäntöjen suunnittelussa. Ympäristötyöryhmän jäseniä on osallistunut hiippakunnallisiin ympäristöpäiviin sekä kirkon ympäristödiplomin neuvottelupäiviin. Lisäksi työryhmä järjestää ympäristötyötä edistävää koulutusta seurakunnassa.

1.6.4 Arviot seurakunnan kiinteistöjen kehityksestä sekä kiinteistöjen tulevista investointitarpeista kiinteistöstrategian mukaisesti

Äänekosken seurakunnan kiinteistöstrategia on hyväksytty seurakunnan hallintoelimissä vuoden 2023 aikana. Strategia on voimassa vuoteen 2030 saakka. Kiinteistöstrategian mukaan vastuullisena kiinteistöjen omistajana kiinnitämme huomiota siihen, että kiinteistökantamme on ympäristöystävällistä eikä meillä ole kiinteistökantaa, joka ei ole toiminnan kannalta aivan välttämätöntä. Seurakunnassamme on käytössä Basis-järjestelmän rakennus- ja kiinteistörekisteri, jossa rakennusten, kiinteistöjen sekä arvoesineiden perustiedot ovat yhteisessä tietokannassa. Meillä on viisi upeaa kirkkoa ja yksi kesäkirkko. Äänekosken seurakunnalla on Basis-kiinteistötietokannassa yhteensä 23 rakennusta ja bruttoneliöala on 7848. Kiinteistömme sijaitsevat fyysisesti eri alueilla ja ne ovat rakentamisiältään ja fyysiseltä kunnoltaan eri tasoisia. Tiloihin liittyy merkittävä taloudellinen vastuu. Seurakunnan tulee mahdollistaa monipuolinen toiminta oikein mitoitetuissa ja huolletuissa tiloissa ja ympäristössä. Tilaturvallisuuteen ja lakisääteiseen rakennus-, palo- ja työturvallisuuslainsäädäntöön tulee kiinnittää jatkuvasti huomiota vastuullisuuden, energianhallinnan ja ympäristönäkökulmien huomioinnin lisäksi.

Kiinteistöjen osalta, jäsenmäärän tuleva kehitys, tulevat käyttötarpeet ja taloudelliset realiteetit huomioiden, tarkastelemme avoimin mielin sitä, mikä vielä toimii ja mistä on aika luopua. Tarkastelemme ja arvioimme tilojen vuokrausta aitona vaihtoehtona tilojen omistamiselle. Kiinteistöstrategia on laadittu Kirkkohallituksen mallin ja ohjeiden mukaisesti. Tavoitteenamme on, että

kiinteistötoimea ja maankäyttöä koskevaan päätöksentekoon on jatkossa aina sisällytetty myös ympäristövaikutusten arviointi.

Talousarviovuonna 2026 tavanomaisia korjaus- ja kunnossapitohankkeita kiinteistöissämme on esimerkiksi energiatehokkuutta tukevat pienet hankinnat, Hietaman hautausmaan muurirakenteiden vaiheittainen korjaus, Konginkankaan paloilmoitinlaitteiston uusiminen ja Iloq-lukitusjärjestelmän laajennus myös Hietaman Tuulenpuiskuun. Kiinteistöön liittyvien investointien osalta vuosi on merkittävä. Sumiaisten kirkon julkisivukorjaus on seurakunnallemme merkittävä panostus. Lisäksi valmistaudumme Konginkankaan kirkon julkisivukorjaukseen, joka on vuorossa tämän hetken suunnitelman mukaan vuonna 2027. Tämän lisäksi teetämme kiinteistön kuntoarvioita ja PTS-suunnitelmia Suolahteen ja Konginkankaalle.

1.6.5 Seurakunnan toimintaan suunnitellut muutokset

Äänekosken seurakunnan toimintaan ei ole suunnitteilla suuria muutoksia kuten seurakuntaliitoksia tai merkittäviä uusia yhteistyöjärjestelyjä naapuriseurakuntien kanssa.

1.6.6 Riskien hallinta

Arvioitaessa seurakunnan toiminnan tulevaa kehitystä on tärkeää tunnistaa mahdolliset seurakunnan strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset riskit. Äänekosken seurakunnassa tehdään vuosittain riskikartoitus, jossa merkittävimmät riskit on tunnistettu ja arvioitu ja joilta suojautumiseksi on päätetty riskienhallintatoimenpiteistä. Riskikartoitus tehdään vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä. Riskikartoituksen havainnoista ja tehdyistä toimenpiteistä raportoidaan tilinpäätöksessä.

1.6.7 Henkilöstö

Seurakunnassamme työskenteli 31.12.2024 yhteensä 42 henkilöä. Vakituksessa palvelussuhteessa työskenteli 32 henkilöä, joista 30 oli kokoaikaisia. Vakituksista naisia oli 23 ja miehiä 9. Määräaikaaisissa työsuhteissa työskenteli 10 henkilöä, joista naisia oli 7 ja miehiä 3. 1.9.2025 seurakunnassamme työskenteli 52 henkilöä. Heistä vakituksia oli 32 henkilöä. Vakituksista henkilöitä

naisia oli 25 ja miehiä 7. Määräaikaisia oli 20, joista kokoaikaisia oli 16. Määräaikaisista 14 on ollut hautausmaan kausityöntekijöitä, joiden työsuhde on päättynyt lokakuussa.

Äänekosken seurakunnan henkilökunnan keski-ikä on yli 51 vuotta. Vuosien 2026–2028 aikana 65-vuoden iän saavuttaa 7 työntekijäämme, joten henkilöstösuunnittelussamme meidän on varauduttava lähivuosina eläköitymisiin, hallittuun hiljaisen tiedon jakamiseen ja toisaalta arvioitava jokaista mahdollista uusrekrytointia tarkkaan. Rekrytoinneissa on väistämättä huomioitava jäsenmäärän lasku ja myös verotulojen on ennustettu kääntyvän laskuun vuoteen 2030 mennessä. Rekrytoinneissa tulee huomioida jatkossakin monimuotoiset työnkuvat ja henkilöstörakenteen kehitys suhteessa seurakuntalaisten tarpeisiin.

Vuotta 2026 leimaavat isot muutokset johtamisrakenteessa. Pitkäaikainen kirkkoherramme eläköityy ja myös kappalaisen virkaan haetaan uutta henkilöä.

Alla kuvassa esitetään henkilöstön määrät työaloittain (ennuste vuodelle 2026). Tämän lisäksi kausityöntekijät työskentelevät hautausmaillamme keväästä syksyyn. Henkilötyövuosiksi muutettuna näiden kausityöntekijöiden määrä on 5 htv.

Henkilöstö työaloittain	2026
Diakoniatyöntekijät	4
Hallinto- ja toimistotyöntekijät	5
Hautaus- ja kiinteistötoimi	3
Keittiö- ja siivoustoiminta	4
Kirkkoherra	1
Kirkkomuusikot	3
Lähetystyö	0
Nuorisotyöntekijät	4
Seurakuntapapisto, sis. kehitysvammatyö	5
Suntiot	4
Varhaiskasvatuksen työntekijät	4
Yhteensä	42

Äänekosken seurakunnassa on laadittu työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämiseksi koulutussuunnitelma henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimuksen mukaisesti

(KirVESTES liite 12). Koulutussuunnitelma on valmisteltu yhdessä työalojen kanssa, työntekijöiden ja esihenkilöiden tarpeita kuullen. Se on käsitelty johtoryhmässä, yhteistyötoimikunnassa ja kirkkoneuvostossa.

Henkilöstön työterveyshuollosta on sopimus Mehiläinen Oy:n kanssa. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Henkilöstökulut	B2026	E2025	2024	2023	2022
Palkat ja palkkiot	- 1 844 830 -	1 861 439 -	177 041 -	1 697 359 -	1 705 799
Eläkekulut	- 359 778 -	349 640 -	361 728 -	351 764 -	347 246
Muut henkilösivukulut	- 809 501 -	736 064 -	751 819 -	736 295 -	728 408
Saadut henkilöstökorvaukset	-	24 105 -	32 335 -	8 008 -	15 656
Muut henkilöstökulujen oikaisut (+/-)	-	-	10 626 -	511 -	605
YHTEENSÄ	- 3 014 109 -	2 923 037 -	1 333 549 -	2 777 921 -	2 766 401
Matka-, majoitus- ja ravitsemuskulut	- 85 602 -	84 481 -	82 459 -	79 043 -	71 565
Koulutuskulut	- 20 400 -	14 748 -	26 322 -	17 453 -	11 504
Työterveyshuolto	- 25 400 -	23 890 -	19 986 -	20 658 -	22 996

Työssä jaksamiseen (työnohjauspalvelut ja liikunta- ja kulttuurisetelit) budjetoidaan kaikille taloussuunnitteluvuosille 150 €/työntekijä. Työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota esimerkiksi erillisillä työyhteisön työhyvinvointi tilaisuuksilla ja laadukkaalla ja tasapuolisella esihenkilötyöllä. Vuodelle 2026 suunnittelemme työyhteisölle yhteistä matkaa ystävyysseurakuntaamme Viroon Pilistvereen. Myös avoimen viestinnän ja vuorovaikutuksen merkityksen ylläpitäminen, säännölliset kokouskäytännöt oman työyksikön välillä sekä kahdenväliset keskustelut oman esihenkilön kanssa ja osaamisen kehittämisen tukeminen on katsottu merkityksellisiksi toimenpiteiksi työhyvinvoinnin kannalta.

Äänekosken seurakunta panostaa ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun ja seurakunnassa on käytössään talousarviovuotta pidemmän aikavälin henkilöstösuunnitelma. Mikäli äkillisiä henkilöstömuutoksia tai -tarpeita ilmenee, ratkaisuvaihtoehtoja tilanteeseen pyritään pohtimaan aina kaikkien rovastikunnan seurakuntien kesken. Tavoitteena on mahdollisimman toimiva ja tarkoituksenmukainen henkilöstöresurssien hyödyntäminen, minkä kautta voidaan saavuttaa resursseihin sopiva henkilöstön käyttö ja mielekkäät työnkuvat. Ennakoivalla ja huolellisella henkilöstösuunnittelulla turvataan riittävät ja tarkoituksenmukaiset resurssit seurakunnan toiminnan toteuttamiseksi tulevaisuudessakin. Tärkeää on myös pitää seurakunnan hyvästä työnantajamielikuvesta huolta.

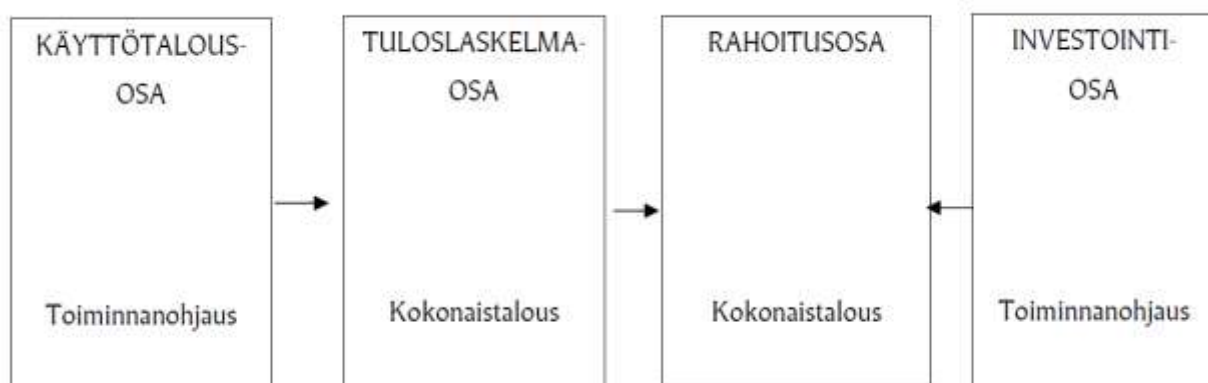
1.7 Talousarvion rakenne

Kirkkojärjestyksen mukaan jokaista varainhoitovuotta varten seurakunnalle on viimeistään edellisen vuoden joulukuussa hyväksyttävä talousarvio. Kirkkoneuvosto vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta. Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion sekä vähintään kolmea vuotta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelman. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa hyväksytään seurakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittava siten, että edellytykset seurakunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä (KJ 6:2.3).

Talousarvio muodostuu käyttötalousosasta, tuloslaskelmaosasta, rahoitusosasta ja investointiosasta. Käyttötalous- ja investointiosat osoittavat, mihin seurakuntatalous kohdistaa käytettävissä olevat taloudelliset resurssinsa. Tuloslaskelma- ja rahoitusosat osoittavat, miten seurakuntatalouden taloudellinen tulos muodostuu ja miten seurakuntatalous toimintansa rahoittaa.

Käyttötalous muodostuu pääluokista, joita ovat hallinto, seurakunnallinen toiminta, hautaustoimi ja kiinteistötoimi. Pääluokat koostuvat tehtäväalueista, jotka puolestaan muodostuvat yhdestä tai useammasta tulosityksiköstä/kustannuspaikasta.

Kuva. Seurakuntatalouden talousarvion osat ja niiden liittyminen toisiinsa.

1.7.1 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus merkitsee sitä, että määrärahaa ei saa käyttää muihin kuin kirkkovaltuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin eikä enempää kuin niihin on osoitettu (KJ 6 luku, 2 §).

Kirkkovaltuusto päättää toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista. Sitovuustason tulee käydä selkeästi ilmi talousarviosta. Sitovuustaso voi olla joko toimintakate tai määräraha (pääluokka). Sitovuustason mukaista määrärahaa tai toimintakatetta ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa. Äänekosken seurakunnan osalta sitovuustasona on toimintakate eli toimintatulojen ja -menojen erotus.

Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa kolmen vuoden suunnittelukauden tai perustellusta syystä tätä pidemmän, kuitenkin enintään viiden vuoden ajanjakson aikana. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla taseen osoittama alijäämä katetaan ottaen huomioon myös talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu yli- tai alijäämä.

Kirkkovaltuusto hyväksyy talousarvion käyttötaloulosassa tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrarahat ja tuloarviot. Euromääräiset arviot esitetään talousarviossa pääluokkatasolla, mutta toiminnalliset tavoitteet on asetettu ja ne esitetään tehtäväluokkatasolla.

1.7.2 Äänekosken seurakunnan talousarvion sitovuustasot

Kirkkovaltuustoon nähden sitovuustasona on pääluokan toimintakate 1. Kirkkoneuvostoon nähden sitovuustasona on tehtäväalue ja sen toimintakate 1. Tulevaisuudessa on syytä pohtia sitovuustasojen yhdistämistä.

Sitovuus on nettoperusteinen, joten ratkaisevaa on ulkoinen toimintakate eli kulujen ja tuottojen erotus. Olennaiset poikkeamat sitovuustasosta tulee raportoida hallintoelimille, mikäli näitä havaitaan talousarvion hyväksymisen jälkeen. Investointiosa on hankekohtaisesti sitova. Talousarvion sisäiset erät ja laskennalliset erät eivät ole sitovia eriä.

II Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa on esitetty Äänekosken seurakunnan tehtäväaluekohtaiset sitovat toiminnalliset tavoitteet sekä tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot pääluokkatasolla. Käyttötalousosa on sitova kirkkovaltuustoon nähden pääluokkatasolla (toimintakate 1). Sitova taso/rivi on taulukoissa merkitty tummennetulla taustavärillä.

Käyttötalousosassa esitetään myös sisäiset erät (sisäiset vuokrat ja -palveluostot), koska ne ovat toiminnan ja talouden kannalta oleellisia, vaikka ne eivät olekaan sitovia eriä. Käyttötalousosassa ei ole huomioitu laskennallisia eriä, ne eivät ole sitovia eikä jyvitysperusteita pystytty vielä luotettavasti arvioimaan talousarvion valmisteluvaiheessa. Laskennallisia eriä ovat hallintomenojen, verotusmenojen ja keskusrahastomaksujen vyörytykset ja sisäiset korkomenot ja -tulot, nämä huomioidaan kustannuspaikkatasolla tilinpäätöslaskennan yhteydessä.

Koko seurakuntatalous:

	Edellinen TP 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS2 2027	TS3 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	-600 034,83	-632 696,00	-738 484,00	-733 780,00	-734 530,00
Toimintakulut (ulkoiset)	3 633 087,68	3 800 150,65	3 910 211,44	3 905 264,44	3 852 093,44
Toimintakate 1 (ulkoinen)	3 033 052,85	3 167 454,65	3 171 727,44	3 171 484,44	3 117 563,44
.					
Toimintatuotot (sisäiset)	-1 372 503,35	-1 366 930,00	-1 369 920,00	-1 369 920,00	-1 369 920,00
Toimintakulut (sisäiset)	1 372 503,35	1 366 930,00	1 369 920,00	1 369 920,00	1 369 920,00
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3 033 052,85	3 167 454,65	3 171 727,44	3 171 484,44	3 117 563,44
.					
Poistot ja arvonalentumiset	360 202,30	370 050,00	363 282,00	363 282,00	363 282,00
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut	169 323,76	191 700,00	169 322,00	169 322,00	169 322,00
Sisäiset vyörytyserät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	3 562 578,91	3 729 204,65	3 704 331,44	3 704 088,44	3 650 167,44

2.1 Hallinto (pl 1)

	Edellinen TP 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS2 2027	TS3 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	-15 832,51	-16 600,00	-18 000,00	-15 000,00	-15 000,00
Toimintakulut (ulkoiset)	442 071,20	467 511,69	492 650,00	474 350,00	444 700,00
Toimintakate 1 (ulkoinen)	426 238,69	450 911,69	474 650,00	459 350,00	429 700,00
.					
Toimintatuotot (sisäiset)					
Toimintakulut (sisäiset)	45 050,83	39 550,00	45 053,00	45 053,00	45 053,00
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	471 289,52	490 461,69	519 703,00	504 403,00	474 753,00
.					
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut					
Sisäiset vyörytyserät	-445 377,06	-458 062,00			
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	25 912,46	32 399,69	519 703,00	504 403,00	474 753,00

2.1.1 Hallintoelimet (101)

Hallintoelimet vastaavat seurakunnan strategisesta johtamisesta ja ylimmästä päätöksenteosta. Äänekosken seurakunnan ylintä päätösvaltaa käyttävät hallintoelimet ovat kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Luottamushenkilöt ovat perehtyneet hyvin kirkon toimintaympäristöön ja -kulttuuriin sekä seurakunnan päätöksentekoa ohjaavaan lainsäädäntöön ja säädöksiin. Yhteistyö viranhaltijoiden kanssa on aktiivista ja luontevaa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Toimintatapojen ja yhteistyön kehittäminen	Mittari valikoituu, kun syksyllä 2025 toteutetun kyselyn tulokset on käyty yhteisesti läpi ja valittu seikat, joihin halutaan panostaa.

2. Läpinäkyvyys ja osallisuus (seurakuntalaisten kokemus osallistamisesta) päätöksenteossa ja toiminnassa	Selkeät pöytäkirjat, valitusten ja oikaisuhakemusten määrä, seurakuntalaisten kokemus osallisuudesta
3. Taloudellinen vastuullisuus päätöksenteossa, ylijäämäisen tuloskehityksen ja vastuullisen varojen kohdentamisen varmistaminen	Ylijäämäinen tuloskehitys, vastuullinen varojen käyttö ja mahdollisuuksien mukaan tuottava ja vastuullinen omaisuudesta huolehtiminen

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Tavoitteiden toteutumiseen liittyvät haasteet voivat liittyä rakenteisiin, resursseihin ja toimintaympäristöön. Tavoitteiden toteutumisessa huomioitavia seikkoja ovat taloudelliset haasteet, väestön ja jäsenmäärän muutokset (erityisesti nopeisiin muutoksiin reagointi), osallisuuden kokemuksen ja viestinnän toteuttamisen haasteet. Lisäksi tärkeää on strategian ja käytännön yhteensovittaminen ja toimielimen kannalta oikeisiin asioihin keskittyminen.

2.1.2 Taloushallinto, henkilöstöhallinto ja yleishallinto (105)

Taloushallinnon tehtävä on tuottaa talouspalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Taloushallinto kehittää taloussuunnittelua ja raportointia, jotta se pystyy tuottamaan reaaliaikaista tietoa talouden tilanteesta niin tehtävälle kuin luottamushenkilöillekin päätöksenteon tueksi. Taloushallinnon vastuulle kuuluu myös kiinteistöjen hoito sekä toimistopalvelut.

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on tuottaa henkilöstöpalvelut yhteistyössä Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Henkilöstöhallinto kehittää henkilöstösuunnittelua ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä raportoi henkilöstöasioista. Henkilöstöhallinnon vastuulle kuuluu myös henkilöstön koulutus, työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Yleishallinnon tehtävä on seurakunnan toimitusten aika-, paikka- ja työntekijävarausten hoitaminen, asiakaspalvelu, tiedottaminen ja toimistotehtävien hoitaminen. Tehtävälleen kuluja ovat yleiset hallinnolliset menot, Katrina-varausohjelman käyttömenot, IT-tukipalveluiden maksu-osuus, Kirkon palvelukeskuksen maksut ja toimintavakuutusmaksut.

Äänekosken seurakunnassa näiden hallinnollisten tukipalveluiden tehokas tuottaminen on tärkeää, koska ne muodostavat perusrakenteen, joka mahdollistaa seurakunnan hengellisen ja yhteisöllisen perustehtävän toteutumisen. Hallinnolliset tukipalvelut näkyvät seurakuntalaisille osana sujuvaa asiointia, mutta koska ne eivät itsessään tuo lisäarvoa perustehtävän toteuttamiseen, on syytä varmistaa, että ne tuotetaan mahdollisimman tehokkaasti, järjestelmiä ja asiantuntevia yhteistyökumppaneita osallistaen. Myös henkilöstön rooli oman tehtäväkenttensä ammattilaisena ja suunnannäyttäjänä on tärkeää.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Taloushallinnossa käydään läpi ja päivitetään tehtäväjako Kipan kanssa tavoitteena siirtää Kipan hoidettavaksi kaikki mahdolliset ulkoisen laskennan työt. Tavoitteena on, että seurakunnassa käytetään tämän muutoksen myötä aikaisempaa enemmän aikaa taloussuunnitteluun ja kustannuslaskentaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Toimintaamme linkittyvien vaalien laadukas valmistelu ja dokumentaatio, yhteistyö seurakuntalaisten ja sidosryhmien kanssa sekä tapahtumiin liittyvä aktiivinen ja positiivinen viestintä. Vuoden 2026 aikana seurakunnassamme on käynnissä kappalaisen ja kirkkoherran vaalit sekä seurakuntavaalit	Seurakunta tukee vaalien toteuttamisessa vastaanotettujen vaaliohjeiden mukaan ja käyttää monipuolisia tapoja asioista viestintään ja seurakuntalaisten osallistamiseen/kohtaamiseen.
2. Asiakirjahallintajärjestelmän käyttöönotaminen	Järjestelmä käyttöönotetaan toimintavuoden aikana. Sujuvuutta ja meille soveltuvaa käyttötapaa arvioidaan käyttöönottohavaintojen perusteella.

3. Henkilöstömme työhyvinvointiin panostetaan tasapuolisia käytänteitä ja esihenkilötyötä tukien	Päivitettyjen dokumenttien määrä ja näiden jalkauttamisessa onnistuminen, kerätty palaute
--	---

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Tavoitteiden läpivientiin liittyy projekti- ja työryhmätyön näkökulmasta voimakasta henkilöitymistä. Tästä syystä on tärkeää, että vaikka nimellinen johtovastuu onkin nimetty jollekulle, tietoa jaetaan aktiivisesti ja tasapuolinen työhön osallistuminen varmistetaan. Haasteita ja epävarmuustekijöitä voi aiheuttaa myös uusien järjestelmien käyttöönoton tuoma uuden oppiminen ja uusiin toimintatapoihin sopeutuminen. Myös henkilöstöressurssin riittävydestä ja kestävästä kuormituksesta pitää varmistua, toimintatapojen kehittäminen ja osaamisen ylläpito vaativat jatkuvaa panostusta.

2.1.3 Kirkonkirjojenpito (107)

Seurakunta ostaa palvelut Lapuan hiippakunnan aluekeskusrekisteriltä, joka huolehtii seurakunnan jäsenten väestökirjanpitoon liittyvistä tehtävistä.

2.2 Seurakunnallinen toiminta (pl 2)

Seurakunnallinen toiminta yhteensä:

	Edellinen TP 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS2 2027	TS3 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	-217 638,10	-255 373,00	-252 434,00	-250 730,00	-251 480,00
Toimintakulut (ulkoiset)	1 662 055,81	1 788 007,84	1 838 551,44	1 847 129,44	1 845 373,44
Toimintakate 1 (ulkoinen)	1 444 417,71	1 532 634,84	1 586 117,44	1 596 399,44	1 593 893,44
.					
Toimintatuotot (sisäiset)	-2 584,20				
Toimintakulut (sisäiset)	1 246 821,46	1 268 080,00	1 244 236,00	1 244 236,00	1 244 236,00
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	2 688 654,97	2 800 714,84	2 830 353,44	2 840 635,44	2 838 129,44
.					
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut					
Sisäiset vyörytyserät	589 221,37	633 162,00	0,00	0,00	0,00
Työalake 2 (ulkoiset ja sisäiset)	3 277 876,34	3 433 876,84	2 830 353,44	2 840 635,44	2 838 129,44

2.2.1 Jumalanpalveluselämä 201

Jumalanpalvelustyön tehtävänä on seurakunnan palveleminen Jumalan sanalla ja sakramenteilla.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Suunnittelukauden keskeisenä painopisteenä on edelleen hengellisen elämän vahvistaminen, sanoman kirkkaus ja rukouksen ja hiljentymisen mahdollistaminen. Tärkeää on ylläpitää eri ikäryhmiä, kulttuureita ja elämäntilanteita huomioivaa monimuotoisuutta ja tuoda jumalanpalvelus saavutettavaksi esteettömyyden ja erilaisten osallistumismuotojen keinoin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Jumalanpalveluselämä on koko seurakunnan toiminnan voimavara	Saavutettavuuden parantaminen: kirkkotilojen esteettömyys, viestintä, äänentoisto
2. Osallisuuden tukeminen -> vapaaehtoistoimintaan osallistuminen, kaikille löytyy varmasti jokin sopiva tehtävä	Seurakuntalaisten palaute, vapaaehtoisten määrän seuranta
3. Yhteisöllisyyden rakentaminen -> kutsutaan kirkkoon ja messujen toteutukseen mukaan kyläyhdistyksiä, erilaisia ryhmiä ja järjestöjä	Seurakuntalaisten palaute, toimintaryhmä- ja työntekijäkokousarviointi, tilastot

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Jumalanpalveluselämän toteuttamiseen vaikuttaa isossa kuvassa yhteiskunnalliset epävarmuudet, yhteisön arvojen muutos tai mahdollisten pandemioiden, globaalien tapahtumien tai poikkeusolojen aiheuttamat kriisitilanteet. Seurakuntaamme koettelee osallistumisen väheneminen jäsenmäärän laskun kautta. Myös muuttuvat odotukset haastavat toimintaa. Seurakuntalaiset voivat kaivata toimintaan uusia muotoja tai vaihtoehtoisesti pitää tiukasti kiinni vanhasta ja perinteiden ja uudistusten tasapainon toteuttaminen voi olla haastavaa.

2.2.2 Hautaan siunaaminen (202)

Hautaan siunaaminen on seurakunnallista toimintaa eikä tehtäväalue näin ollen kuulu pääluokkaan hautaustoimi, jonne muut hautaamisesta aiheutuvat kulut ja tuotot kirjataan.

Hautaan siunaamisen kuluja ovat papin ja kanttorin palkat sivukuluineen siunaus- ja muistotilaisuuksiin osallistumisesta etukäteisvalmisteluineen sekä sisäiset vuokratulot ja sisäiset palvelut muistotilaisuuksien järjestämisestä.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Hautaan siunaamisen painopisteinä on edelleen luoda tilaa surulle ja lohdutukselle ja tarjota mahdollisuus surevien läheisten henkilökohtaiseen kohtaamiseen. Tärkeää on myös ylläpitää kristillistä sanomaa ja toivoa ja muistuttaa siitä, että kuolema ei ole loppu.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Omaisten palveleminen ja hautajaisjärjestelyistä viestiminen	Uudistettujen hautaustoiminnan dokumenttien ja hautauspolun mukainen toiminta, poikkeukset dokumentoidaan ja käsitellään
2. Luopumisen surussa tukeminen -> kiireetön ja paneutuva asiointi asiakaspalvelu- ja toimituksellisissa tilanteissa	Palaute ja työntekijäkokemus siitä, että on mahdollista paneutua

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Hautaan siunaamisen osalta on mahdollista, että omaisten odotukset ja toiveet eivät ole toteuttamiskelpoisia. Tämä voi liittyä henkilöstöresursseihin, aikatauluihin tai tarpeisiin tasapainottaa yhteisöllinen perinne ja vainajan yksilöllisyys. Myös jatkuvaan omaisten tiedottamiseen toimituksen kulusta, käytännöistä ja merkityksestä tulee kiinnittää huomiota, sillä mahdolliset epäselvyydet tai väärinymmärrykset voivat aiheuttaa pettymyksiä. On myös tunnistettava, että hautausmaksut voivat olla kuolinpesille kustannuskysymys. Tästä syystä on tärkeää huolehtia tasapuolista ja läpinäkyvästä kustannuslaskennasta ja varmistaa saavutettavuus ja läheisten tietous mahdollisten avustusten saannista.

2.2.3 Muut kirkolliset toimitukset (203)

Muita kirkollisia toimituksia ovat kasteet, konfirmaatiot ja vihkimiset etukäteisvalmisteluineen.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Seurakuntalaiset kohdataan kiireettä ennen toimituskeskusteluja ja niihin varataan riittävästi aikaa. Huomioidaan seurakuntalaisten toiveet ja tilanteet ja annetaan aito mahdollisuus keskusteluun ja kuulluksi tulemiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Toimituskeskusteluihin varataan aikaa vähintään tunti tai muut toimituksen ja kohtaamisen kannalta riittäväksi arvioitu aika.	Tavoite on työaikakirjanpidon mukaan toteutunut.
2. Perinteen ja uudistuksen tasapainon ylläpito -> säilytetään kirkon liturginen perusta, mutta pyritään huomioimaan myös yksikölliset toiveet	Asiakas- ja työntekijäpalaute
3. Pitkäaikaisen yhteyden vahvistaminen siten, että madalletaan kynnystä osallistua kunkin yksikön tilanteeseen sopivaan toimintaan myös kirkollisen toimituksen jälkeen.	Tilastot, tapahtumien kävijämäärät

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Kirkollisten toimitusten haasteina voi olla kulttuurisidonnaiset ja arvomaailman muutokset. Yhä useammat perheet ja parit haluavat yksiköllisiä ratkaisuja, jotka eivät aina sovi kirkon tiloihin tai ohjeisiin. Näistä haasteista yleisimmin selvittää viestinnällä ja kirjallisen ohjeistuksen lisäämisellä. Epäselvät ohjeet voivat aiheuttaa väärinkäsityksiä ja viestinnässä tulee huolehtia selkeästä ja empaattisesta viestinnästä. Myös jatko-osallisuuden rakentamiseen tulee kiinnittää huomiota

niin, että toimivat, tilanteeseen sopivat jatkopolut (esim. perhetoiminta, nuorisotyö tai parisuhdetuki) eivät jää vain kirkolliseen toimitukseen.

2.2.4 Aikuistyö (204)

Aikuistyön tehtävänä on järjestää säännöllistä ja sitoutumista edellyttävää pienryhmätoimintaa aikuisille. Aikuistyötä ovat mm. raamattu-, rukous-, teema- ja aikuiskasvatuspiirit ja aikuistyön puitteissa toteutetut retket, seurakuntamatkat, leirit, harrastekerhot, parisuhdekurssit sekä hiljaisuuden rettiitit.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Äänekosken seurakunnan painopisteenä suunnittelukaudella on lisätä osallistumismahdollisuuksia, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tarjota erilaisia vaihtoehtoja hengellisten kysymysten ympärille syventymiseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Ovet ovat avoinna kokemus, niin että kohtaamiset tapahtuvat aidosti ja ihmisille jää kokemus siitä, että seurakunta on avoin kaikille ja meille voi tulla sellaisena kuin on	Palaute, tapahtumien jälkipurku, tapahtuma tilastot
2. Kirkon sanoman ylläpitäminen raikkaasti, reilusti ja rakkaudella. Ymmärtään monimuotoista hengellisyyttä.	Palaute, tapahtumien jälkipurku, tapahtuma tilastot

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Ajan ilmiönä on yksilöllisyyden korostuminen. Tämä voi vähentää uskonnollista sitoutumista ja heikentää kiinnostusta yhteisiin tilaisuuksiin osallistumisiin. Toisaalta vallitsevassa ajassa ilmenee myös vastavoimaa tälle ilmiölle. Aikuisten tavoitettavuudessa digitaalinen murros on tuonut tarvetta kehittää verkkosisältöjä ja verkkotoimintaa/-viestintää, mutta meillä ei ole täyttä varmuutta siitä, toimivatko tämän hetken digitaaliset alustat myös tulevaisuudessa. Myös arvojen ja toiminnan odotusten moninaisuus eri ikäryhmien ja elämäntilanteiden välillä voi aiheuttaa haasteita rajallisten resurssien kohdentamiseen.

2.2.5 Muut seurakuntatilaisuudet (205)

Muihin seurakuntatilaisuuksiin luetaan seurakunnan muu julkinen toiminta, mikä ei ole jumalanpalvelustoimintaa, mm. hartaushetket, raamatunopetustilaisuudet, seurat, alueelliset ja valtakunnalliset tilaisuudet sekä muut julkiset tilaisuudet.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Muiden seurakuntatilaisuuksien tarkoituksena on tarjota osallistavaa, monipuolista ja merkityksellistä sisältöä, yhdessä seurakuntalaisten kanssa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Seurakunta toimii kohtaamispaikkana eri-ikäisille ja erilaisista taustoista tulevien ihmisten kohtaamiselle	Tilastointi, tapahtumien osallistujamäärä
2. Kirkon näkyvyyden ja avoimuuden lisääminen -> tullaan tutuiksi ja mahdollistetaan matalan kynnyksen osallistuminen	Tilastointi, tapahtumien osallistujamäärä

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurssit/toimitilat:

Tunnistettuina haasteina on osallistumisen ennakoimattomuus, etenkin uusien tilaisuusmuotojen osalta. Etukäteen on vaikea arvioida, mikä sisältö houkuttelee ihmisiä paikalle. Toisaalta tunnistetaan myös, että arki on usein hektistä ja kilpailu ihmisten vapaa-ajasta ja kiinnostuksesta on kovaa. Meidän tulee pohtia, miten seurakunnan toiminnasta viestitään, jotta se tulee priorisoiduksi muun vapaa-ajan toiminnan ohella.

2.5.6 Tiedotus ja viestintä (210)

Viestinnän tehtävä on vahvistaa Äänekosken seurakunnan kristillistä, positiivista yhteisökuva. Tämä tapahtuu kehittämällä seurakunnan vuorovaikutteista viestintää eri kanavissa ja luomalla uusia viestintätapoja. Viestintä tukee ja kehittää työntekijöiden ja vapaaehtoistehtävissä toimivien seurakuntalaisten viestintätaitoja järjestämällä viestintäkoulutusta.

Keskeiset painopistealueet seurantakaudella:

Viestinnässä tavoitellaan aitoutta, empaattista ja ohjaavaa viestintää sekä toivotaan viestinnän tavoittavan kohteensa oikea-aikaisesti. Seurakuntalaisten kanssa tavoitellaan vuorovaikutteista viestintää, monipuolisesti, eri kanavissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Kirkon sanoma kuuluu ja vaikuttaa paikakunnalla. Seurakunta näkyy ja sen arjesta tiedetään.	Seurakuntalaispalaute.
2. Nettisivujen ja sosiaalisen median viestintä on ajantasaista ja tieto on helposti löydettävissä.	Seurakuntalaispalaute.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Sisällön osalta tulee kiinnittää jatkuvaa huomiota siihen, että sisältö puhuttelee seurakuntalaisia. Viestinnän tulisi olla persoonallista, elämän makuista ja kiinnostusta herättävää, mutta kuitenkin samanaikaisesti arjesta ja perustyöstä tulevaa. Useat käytössä olevat kanavat aiheuttavat sen, että viestintä hajautuu (sisäinen ja ulkoinen viestintä) ja tämä voi aiheuttaa epäselvyyttä seurakuntalaisissa. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että viesti on yhtenäinen, ajantasainen ja tunnistettava kaikilla eri alustoilla. Viestintään haastetta tuo myös se, että kaikkia kohderyhmiä ei tavoiteta perinteisillä kanavilla tai suuren käyttäjäjoukon käyttöön tulee uusia kanavia, joiden sisällöntuottamiseen ei ole vielä valmiutta.

2.5.7 Musiikki (220)

Musiikkityön tehtävänä on tuottaa monipuolista ja tasokasta kirkkomusiikkia messuihin ja muihin seurakunnan tilaisuuksiin, huolehtia lasten ja nuorten kirkkomusiikkikasvatuksesta sekä tarjota seurakuntalaisille mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan mm. kuoroissa laulamalla. Musiikki on olennainen osa hengellistä ja yhteisöllistä kokemusta. Se on opetuksen väline ja koskettaa usein syvemmin kuin pelkkä puhe. Lisäksi musiikki tarjoaa usein matalan kynnyksen tutustua seurakunnan toimintaan.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Suunnittelukauden painopisteitä ovat edelleen hengellisen sanoman tukeminen musiikin avulla. Musiikki vahvistaa jumalanpalvelusten ja toimitusten sanomaa sekä luo tilaa rukoukselle ja hiljentykselle. Toisaalta musiikkitoiminnalla on myös tärkeä yhteisöllinen ja kulttuurinen merkitys. Seurakunnan järjestämä musiikkitoiminta antaa mahdollisuuden osallistua aktiivisesti ja osallistua mukaan kuuntelijan tai toteuttajan roolissa matalalla kynnyksellä. Toimintavuoden aikana tehdään merkittävä panostus Äänekosken kirkon äänentoistoon ja striimauslaitteistoon. Tämän odotetaan tuovan meitä teknologian näkökulmasta lähemmäksi ammattimaisempaan tasoa ja tuovan uusia kokemuksia niin esiintyjille kuin osallistujillekin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari

1. Jumalanpalvelusten musiikillinen monimuotoisuus	Mukana on eri instrumentteja ja vapaaehtoisia toimijoita
2. Kuorotoiminnan ylläpitäminen	Tapahtumien tilastot
3. Erilaisten musiikkitilaisuuksien järjestäminen, mm. konsertit ja virsilauluillat. Esiintyjien saaminen meidän kirkkotaloihimme.	Tapahtumien tilastot, hinnaston tarkastaminen

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Seurakunnan toteuttama musiikkitoiminta ja sen rooli tulee rakentaa niin, että perinteinen kirkkomusiikki ja uudemmat musiikkityylit puhuttelevat eri sukupolvia ja vaihtoehtoja löytyy eri ryhmille. Arvomaailman muutosten johdosta musiikin rooli hengellisessä elämässä voi olla epäselvä osalle seurakuntalaisista ja sitä tulee kirkastaa. Myös uuden äänentoisto- ja striimauslaitteiston investoinnin myötä tulee varmistaa, että investointi osataan ottaa täysimääräisesti käyttöön ja sitä hyödynnetään monipuolisesti. Myös musiikkitoiminta edellyttää kunnioittavaa suvaitsevaisuutta, toisen mielipiteen kunnioittamista ja elämykseen heittäytymistä. Meidän seurakunnassamme tämä tapahtuu ammattilaisten johdolla.

2.5.8 Varhaiskasvatus (231)

Varhaiskasvatuksen tehtäväalue tuottaa toimintaa alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Varhaiskasvatusta on päiväkerho- ja pyhäkoulutoiminta sekä perhekerhotyö. Seurakunnan lapsi- ja perhetyön tehtävänä on tukea kodin kristillistä kasvatusta ja lapsen turvallista kehitystä kokonaisvaltaisesti. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää seurakunnan alueella olevien lasten ja heidän perheidensä yhteenkuuluvuutta, lisätä mahdollisuuksia vertaistukeen ja sitä kautta vähentää yksinäisyyden ja erillisyyden kokemusta.

Päiväkerhojen tavoittavuus on vähentynyt ja päiväkerhot tavoittavat enää vain noin 6 % 3–5 vuotiaista lapsista. Perhetyön osalta alueen aktiivisimmat perheet ovat nykyisin perheitä, joissa on 0–2-vuotiaita lapsia eli painopiste on siirtynyt pikkulapsityöhön ja vanhemmuuden tukemiseen.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Tavoitteena on tarkastella päiväkerhojen, perhekerhojen ja pyhäkoulujen määrää Äänekosken seurakunnan alueella niin, että toiminta tavoittaa kohderyhmän, mutta on samanaikaisesti taloudellisesti oikein mitoitettua. Päiväkerhomaksut poistuvat vuonna 2026, jotta toimintaan osallistuminen ei jäisi taloudellisesta panostuksesta kiinni.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Pidämme esillä lapsi- ja perhetyön diakonista työtettä; perhekerhoissa on ilmainen välipala/ruoka tarjolla ja tuemme vanhemmuutta Pikkuhelpin ja Muksuparkin kautta. Tarvittaessa diakoni voi lähteä mukaan Pikkuhelppi-perheeseen. Päiväkerhot muuttuvat maksuttomiksi vuoden 2026 alusta.	Palaute perheiltä
2. Päiväkerhoissa pidetään aloituskeskusteluja heti kerhokauden alussa syksyllä 2026 sekä tarjotaan tarvittaessa perheille myös mahdollisuutta Lapset puheeksi keskusteluihin, jonka kautta voidaan kokonaisvaltaisesti kartoittaa lapsen elämää.	Palaute perheiltä

3. Uusien perheiden tavoittaminen toimintaa kehittämällä.	Tilastot, osallistujamäärän kasvaminen
---	--

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Toimintaa tulee kehittää siten, että onnistumme pitämään nyt toimintaan osallistuvat perheet mukana toiminnassa ja tavoittamaan myös uusia perheitä. Perheiden sitoutuminen ja osallistumisen ennakoitavuus voi vaihdella ja tämä vaikuttaa työn toteutuksen suunnitteluun. Toiminnan laadun ja monipuolisuuden osalta tunnistetaan vaatimus yhdistää selkeästi hengellinen sisältö ja pedagogiset tavoitteet sekä eri perheiden odotusten ja tarpeiden yhteensovittaminen. Myös vapaa-ajan rajallisuus voi haastaa osallistumismahdollisuuksia.

2.5.9 Rippikoulutyö (235)

Rippikoulun perustehtävänä on antaa rippikoulun kokonaissuunnitelman mukaisesti kasteopetusta seurakunnassa. Siinä rippikoulutyö liittyy seurakunnan yleiseen tavoitteeseen, jossa sen tehtävänä on ohjata kristilliseen uskoon ja kasvuun.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Toimintavuonna järjestetään 7 leirimuotoista rippikoulua, joista yksi hybridi-rippikoulu (osa päivärippikoulua ja lyhyt leirijakso) ja 2 päivärippikoulua. Käytössä on Suuri Ihme - rippikoulusuunnitelma, joka kehittää rippikoulua yhä nuorilähtöisemmäksi. Suunnitelman tavoitteena on vahvistaa nuorten osallisuutta ja kuulluksi tuleamista, sekä rippikoulun yhteisöllisyyttä ja perheiden kohtaamista. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle nuorelle turvallinen rippikoulu niin henkisesti kuin fyysisestikin. Tärkeää on myös mahdollistaa seurakunnan työntekijöille turvallinen ja ennakoitava leiri.

Tavoite	Mittari
1. Jokaiselle löytyy sopiva rippikoulumuoto. Kehitetään rippikoulua yhteisin suunnittelu- ja kehittämispäivin siten, että tarjolla	Rippikoulut on järjestetty suunnitelman mukaan, rippikoululaisten määrän seuraaminen

on erilaisia vaihtoehtoja käydä rippikoulu, huomioiden nuorten erilaiset rippikouluvalmiudet.	
2. Yhteydenpito rippikoululaiseen ja hänen huoltajiinsa. Huoltajien mukaan ottaminen rippikoulutaipaleelle.	Yhteyden pito kaikkien huoltajien kanssa suunnitelman mukaan.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Isoimmat haasteet liittyvät kullekin sopivan leirimuodon valintaan niin, että leirijaksot toteutuvat onnistuneesti. Leiripäivien tai -jaksojen on oltava turvallisia niin fyysisesti kuin psyykkisestikin. Nuorten sitoutuminen vaatii pedagogisesti ja hengellisesti mielekästä sisältöä ja leirin työntekijöiden täytyy olla tietoisia tämän päivän vallitsevista ilmiöistä, mielenkiinnonkohteista ja mahdollisista haasteista.

2.5.10 Nuorisotyö (236)

Nuorisotyön tehtäväalue järjestää kaiken kouluikäisten lasten ja nuorten toiminnan. Nuorisotyötä on varhaisnuorisotyö, partio, nuorisotyö ja erityisnuorisotyö.

Nuorisotyön avulla tuetaan nuorten hengellistä kasvua ja seurakuntayhteyden vahvistumista, mikä tapahtuu kohtaamisen, osallistamisen ja sitouttamisen keinoin nuorten erilaiset elämäntilanteet huomioiden.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Toimintaa pyritään kehittämään lapsi- ja nuorisolähtöiseen suuntaan, enemmän lapsia ja nuoria osallistavaksi. Lisäksi on tärkeää suhteuttaa toiminta käytettävissä oleviin resursseihin sopivaksi. Alakoululaisten kerho-, retki- ja leiritoimintaa tulee jatkossa kehittää ja varsinkin kerhotoiminnan suosiota olisi hyvä saada kasvatettua entisestään. Myös nuorten toiminnan kehittämistä Saapas-brändin alla jatketaan.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Mahdollistamme lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua sekä tuemme heitä ja heidän perheitään. Olemme yhteydessä toiminnassa mukana olevien lasten ja nuorten perheisiin ja kommunikoimme aktiivisesti.	Tilastot, itsearviointi, osallistujapalaute.
2. Nuorten elämänhallinnan tukeminen ja diakonisen työn esillä pitäminen.	Tilastot, itsearviointi, osallistujapalaute.
3. Saapas-brändin vahvistaminen ja yläkoulu-kahvitusten jatkaminen	Toteutuneiden tapahtumien määrä

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Haasteiksi voi muodostua nuorisotyön monimuotoisuus ja yksilöllisten tarpeiden tavoittaminen ja toiminnan joustaminen suhteessa havaittuihin tarpeisiin. Myös henkilöstöresursseihin tulee kiinnittää huomiota. Resurssikysymykset ovat meillä nyt kunnossa, mutta nuorisotyö vaatii osajia, joilla on riittävä pedagoginen ja hengellinen osaaminen. Tapahtumat ja leirit voivat olla intensiivisiä ja toisaalta nuorisotyön menetelmien vahvistaminen ja digiosaamisen ylläpitäminen ovat osa nuorisotyön arkipäivää.

2.5.11.Diakonia (241)

Diakoniatyön tehtävänä on edistää kristilliseen uskoon perustuvan lähimmäisenrakkauden toteutumista sekä kotimaassa että ulkomailla. Seurakunnan ja sen jäsenten tulee pyrkiä eheyttämään elämää, lievittämään kärsimystä sekä antamaan apua niille, joiden hätä on suurin tai joita ei muulla tavoin auteta. Diakoniatyön tehtäviin kuuluu perinteisen hoidollisen tai huollollisen diakoniatyön lisäksi mm. eläkeläispiirit, vammaistyö ja mielenterveystyö sekä työttömien toiminnan tukeminen ja avoimien ovien toiminta, samoin kuin diakoniajuhlat, talkoot, myyjäiset ja tempaukset, diakoniatyön ruoka-avustukset sekä muut taloudelliset avustukset.

Diakoniatyö on ihmisarvotyötä, jossa etsitään toivoa sinne, missä sitä on vaikea nähdä. Työhön kuuluu varainhankinta Kirkon Ulkomaanavulle ja Yhteisvastuukeräykselle. Kutsumme seurakuntalaisia erilaisiin palvelutehtäviin ja tuemme heitä heidän tehtäviensä hoitamisessa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Seurakunnan strateginen painopiste on vuonna 2026 diakoniassa. Tavoitteena on diakonisten toimintamallien ja käytäntöjen vahvistuminen seurakuntatyössä läpi toimintojen.

Keskusteluavun tarve on viime vuosien aikana lisääntynyt ja tähän pyritään vastaamaan tarjoamalla kohtaamisia ja läsnäoloa realististen aikaraamien puitteissa – ihmiseltä ihmiselle, palvelevan rakkauden hengessä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

1. Toivon ja lohdun sanoman sekä diakonisten toimintamallien vahvistuminen.	Hyvinvointialueen ja muun paikallisten toimijoiden kanssa toteutunut diakoninen verkostohanke -> toteutuminen Työyhteisön koulutuspäivä, jossa pohditaan toiseuden ja osallisuuden kysymyksiä ja diakonista työtettä -> toteutuminen
1. Maahanmuuttajien ja kiintiöpakolaisten kotoutumisen tukeminen Äänekoskella.	Vertaistuen ja suomen kielen oppimista edistävän toiminnan järjestäminen yhteistyössä muiden toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Diakoniatyössä kohdataan hyvin erilaisia elämäntilanteita (esim. taloudelliset vaikeudet, yksinäisyys, kriisit, sairaudet) ja nämä edellyttävät henkilöstöltämme laaja-alaista osaamista ja joustavuutta. Aina avuntarvetta ei voi ennakoida. Taloudelliset ja sosiaaliset kriisit voivat lisääntyä nopeastikin ja tällöin rajalliset resurssit voivat tehdä pullonkaulatilanteita avun tarvitsijoille keskusteluaikeavälin pidentyessä. Myös hyvinvointialueiden muutokset ja palvelujen supistumiset, työtömyyden kehitys ja valtakunnan poliittiset päätökset voivat heijastua diakoniatyöhön.

2.5.13 Perheneuvonta (242)

Äänekoskella perheneuvontaa tarjoaa Jyväskylän seurakunnan perheasian neuvottelukeskus, joka toimii Äänekoskella sivuvastaanottopisteenä. Perheneuvonta on osa kirkon sielunhoitotyötä. Perheneuvonta tarjoaa keskusteluapua perheen ja parisuhteen ongelmissa. Tämän lisäksi

tarjotaan erilaisia hoidollisia ryhmiä, alustuksia ja koulutuksia, sekä perheasioiden sovittelua erotilanteessa oleville, alaikäisten lasten vanhemmille. Perheneuvonta antaa myös työnohjausta ja työyhteisökehittämispalveluita seurakunnille ja seurakuntien työntekijöille.

Jyväskylän seurakunta koordinoi toimintaa ja laskuttaa Äänekosken seurakuntaa ostopalveluista yhteisjohtokunnan linjausten mukaisesti.

2.5.14 Sairaalasielunhoito (243)

Sairaalasielunhoidon tehtävänä on huolehtia terveyskeskuksen ja sairaaloiden vuodeosastojen ja asumispalveluyksiköiden tarpeista. Sairaalasielunhoito on luottamuksellista henkistä ja hengellistä tukea yllä kuvattujen yksiköiden potilaalle ja hänen läheisilleen, mutta tarvittaessa myös terveydenhuollon ammattilaisille. Tämä toiminta on pääasiassa keskustelutukea ja tukea kriisitilanteissa.

Myös sairaalasielunhoitoa toteutetaan yhdessä Jyväskylän seurakunnan kanssa. Jyväskylän seurakunta laskuttaa ostopalveluista yhteisjohtokunnan linjausten mukaisesti, hoitopäivämääriin perustuen.

2.5.15 Palveleva puhelin (244)

Äänekosken palveleva puhelintoiminta toimii Jyväskylän seurakunnan perheasian neuvottelukeskuksen alaisuudessa. Toiminta on osa valtakunnallisen kirkon keskusteluavun piiriin kuuluvaa kirkon sielunhoitotyötä. Se auttaa vuoden jokaisena päivänä ja puhelimen lisäksi apua saa myös Palvelevasta netistä. Palvelevan puhelimen päivystäjät ovat koulutettuja seurakunnan vapaaehtoisia. Äänekoskella toimii oma vapaaehtoisten ryhmä.

Jyväskylän seurakunta koordinoi toimintaa ja laskuttaa Äänekosken seurakuntaa hallintyon ostopalveluista yhteisjohtokunnan linjausten mukaisesti.

2.5.16 Yhteiskunnallinen työ (250)

Yhteiskunnallisen työn tarkoituksena on ylläpitää ja solmia yhteyksiä kirkon ulkopuolelle ja vaikuttaa yhteiskunnassa. Äänekosken seurakunnassa harjoitamme yhteistyötä yritysten sekä muiden yhteiskunnallisten toimijoiden ja sidosryhmien kanssa (liitot, järjestöt, kaupunki ym.).

Myös kulttuuriperinnön vaaliminen on merkittävä osa kirkon yhteiskunnallista tehtävää. Tähän liittyy mm. kirkkomuseo Hilda, johon on koottu alueemme seurakuntien ja ihmisten historiaa sekä Tammenlehvän Äänekosken perinnetoiminkunnan toiminta, jossa seurakunta on mukana.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Vuonna 2026 myös yhteiskunnallista työtä tarkastellaan diakonisista lähtökohdista käsin. Tärkeää on, että kirkko toimii yhteisöllisyyden rakentajana ja näkyy ihmisten arjessa. Tätä pyrimme vahvistamaan järjestämällä avoimia tapahtumia ja korostamaan viestinnässä, että kaikki ovat tervetulleita mukaan tapahtumiin ja toimintaamme. Kulttuuri- ja musiikkitoiminnalla on merkittävä rooli tässä ja myös vapaaehtoistoiminnan roolia tulee korostaa. Seurakunta ei ole erillinen toiminta-alusta ympäröivään yhteiskuntaan nähden, vaan yhteistyön määrää on syytä lisätä moniammatillisesti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Seurakuntalaisten kohtaaminen työpaikoilla ja muutenkin arjen keskellä. Toimintaa niin työnantaja- ja työntekijätahojen, kuin myös työttömien kanssa.	Toteutunut toiminta. Yhteistyö yrittäjäyhdistyksen, kaupungin elinvoimayksikön ja POKE:n kanssa.
2. Yhteiskunnan rakennemuutoksen seuraaminen ja siihen reagoiminen	Tilastot tapahtumista ja kohtaamisista Kirkon yhteiskunnallisen työn neuvottelupäiville osallistuminen, jotta osaaminen kehittyy ja verkostoitumista tapahtuu

3. Kulttuuriperinnön vaaliminen, kirkkomuseo Hildan näyttelyn elävänä ja elämyksellisenä pitäminen. Erityisesti, kun vuoden 2026 painopisteenä on diakoniaa työ.	Kirkkomuseo Hildan kävijämäärien seuranta
--	---

2.5.17 Sielunhoito (255)

Sielunhoito ja ihmisen spiritualiteetin hoitaminen on ihmisen rinnalla kulkemista, tukemista ja auttamista hänen elämänsä merkityksellisissä kysymyksissä ja risteyskohdissa. Sielunhoidon tehtävänä on sellaisten kohtaamisten järjestäminen, joilla on erityinen sielunhoidollinen luonne, mm. sururyhmätoiminta, kriisiryhmät, kahdenkeskiset luottamukselliset keskustelut.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Hengellinen rohkaiseminen maanläheisesti ja ihmisiä tuomitsematta - työote kaikessa kohtaamistyössä - niin surussa kuin ilossa ja empatian ja luottamuksellisuuden sekä turvan sanoman välittäminen. Painopisteenä on myös ennaltaehkäisevä työ ja ihmisten tukeminen jo ennen yksilön tilanteiden kriisiytymistä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen:

Tavoite	Mittari
1. Surun ja surevien kohtaaminen, sururyhmä 1 krt/vuosi, suru -teemaillat	Tapahtumien toteutuminen
2. Kriisivalmiuden ylläpitäminen ja yhteistyö sidosryhmien (kaupunki, HVA kanssa)	Yhteistyötapahtumien määrä

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Sielunhoidon tarpeeseen ja painopisteeseen voi vaikuttaa ennakoimattomasti kehittyvät arvo maailman, uskonnollisuuden ja maailman tilanteen muutokset. Tämä vaatii joustavuutta myös

sielunhoitoa toteuttavalta henkilöstöltä. Henkilöresursoinnin kannalta on tärkeää huolehtia sielunhoidon vaatimasta teologisesta ja psykologisesta osaamisesta, myös sielunhoitajien tukirakenteista tulee huolehtia, jottei henkisesti raskas läsnäolo käy kuormittavaksi.

2.5.18 Lähetys (260)

Lähetystyö on evankeliumin viemistä sinne, missä Kristusta ei vielä tai enää tunneta. Lähetystyöhön sisältyy evankeliumin julistaminen ja ihmisarvoisen elämän mahdollistaminen yhdessä kansainvälisen diakoniatyön kanssa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Keskeisenä tavoitteena on pitää yllä lähetystyötä. Se tunnistetaan edelleen seurakunnan perustehtäväksi ja se näkyy toiminnassa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Lähetysinnostus seurakunnassa kasvaa, lähettivierailuja toteutetaan ja lähetystyötä pidetään esillä eri tilaisuuksissa	Vierailujen ja tilaisuuksien määrä
2. Lasten ja nuorten tietoisuus lähetystyöstä ja kansainvälisestä diakoniasta lisääntyy	Rippikoululaisille suunnatut kansainvälisyyspäivät ovat toteutuneet Lähetit ovat käyneet tapaamassa nuoria eri tilaisuuksissa

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Lähetystyön toteuttamista haastaa maailman poliittiset ja yhteiskunnalliset olosuhteet. Lähetystyön kohteena olevissa maissa voi esiintyä epävakautta, konflikteja ja uskonnonvapauden rajoituksia. Myös pandemiat, luonnonkatastrofit ja muuttoliikkeet voivat keskeyttää työn tai muuttaa työn luonnetta.

Lähetystyötä toteuttavan nimikkolähetin on sitouduttava yhdessä seurakunnan kanssa pitkäjänteiseen työhön. Lähetystyö on usein hidasta ja vaatii vuosien sitoutumista. Toiminnassa pitää myös sitoutua kulttuurisen sensitiivisyyden osoittamiseen ja hyödyntää monipuolisia vaikuttamiskanavia.

2.5.19 Kansainvälinen diakonia ja muu kansainvälinen toiminta (270)

Äänekosken seurakunta myöntää nimikkolähetyskohteille ja kansainväliseen diakoniatyöhön avustusta talousarvion määrärahoista ja vapaaehtoisena tukena. Apu kanavoidaan kirkon lähetysjärjestöjen tai Kirkon ulkomaanavun kautta.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Arvioidaan jatkuvasti kansainvälisen diakonian ja muun kansainvälisen toiminnan vaikuttavuutta.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Arvioidaan vaikuttavuutta keskustelujen ja raporttien perusteella	Vaikuttavuuskeskustelujen/arviointien määrä

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Haasteet ovat samankaltaiset kuin lähetystyössä.

2.3 Hautaustoimi (pl 4)

	Edellinen TP 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS2 2027	TS3 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	-141 183,35	-112 173,00	-205 050,00	-205 050,00	-205 050,00
Toimintakulut (ulkoiset)	975 484,91	952 845,90	966 213,00	962 183,00	940 318,00
Toimintakate 1 (ulkoinen)	834 301,56	840 672,90	761 163,00	757 133,00	735 268,00
.					
Toimintatuotot (sisäiset)	-1 369 279,15	-1 365 430,00	-1 369 280,00	-1 369 280,00	-1 369 280,00
Toimintakulut (sisäiset)	54 947,89	34 000,00	54 948,00	54 948,00	54 948,00
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-480 029,70	-490 757,10	-553 169,00	-557 199,00	-579 064,00
.					
Poistot ja arvonalentumiset	309 590,61	312 950,00	307 488,00	307 488,00	307 488,00
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut	144 430,81	157 900,00	144 430,00	144 430,00	144 430,00
Sisäiset vyörytyserät	40 778,02	34 150,00			
Työalakat (ulkoiset ja sisäiset)	14 769,74	14 242,90	-101 251,00	-105 281,00	-127 146,00

Hautaustoimi on seurakunnalle annettu yhteiskunnallinen tehtävä, jonka hoitamiseksi se saa valtionrahoitusta valtiolta. Hautaustoimen kulut katetaan osuudella Äänekosken seurakunnan saamasta valtionrahoituksesta ja hautauksesta perittävillä maksuilla. Seurakuntien jäsenten maksamia kirkollisverovarvoja ei tule käyttää hautaustoimen kustannusten kattamiseen.

2.3.1 Hautausmaahallinto (401)

Äänekosken seurakunnalla ei ole erityistä hautausmaahallintoa, mutta luottamushenkilöiden, talous- ja tieto- ja yleishallinnon kuluista jaetaan hautausmaahallinnolle kuuluva osuus tälle tehtäväalueelle.

2.3.2 Hautausmaiden ylläpito (403)

Hautausmaan kunnossapitoon ja yleisten alueiden hoitoon liittyvät tehtävät määritellään kirkkojärjestyksen 3 luvun 58 §:n mukaisessa hautausmaan hoitosuunnitelmassa. Niitä ovat mm. hautausmaan puhtaanapito, yleishoitoon kuuluva nurmikon leikkuu, kulttuurihistoriallisesti arvokaiden hauta-alueiden hoito, vaarallisten muistomerkkien valvonta ja ilmoitusprosessi, puuston ja pensasaitojen istutukset ja niiden hoito sekä käytävien hoito ja talvikunnossapito.

Äänekosken seurakunnassa on viisi hautausmaata. Hautausmaista halutaan pitää huolta, sillä hautausmaa on pyhä paikka, jossa kunnioitetaan elämän päättymistä ja muistetaan vainajia. Tämän lisäksi hautausmaa on monelle paikka hiljentymiselle ja rukoukselle. Rauhallinen ja kaunis ympäristö tukee tätä kokemusta. Hautausmaat ovat myös laajoja ulkoalueita ja kunnossapitoa ja hoitoa tarvitaan myös konkreettisten vaaratilanteiden ehkäisemiseksi.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Edelleen tärkeää on ylläpitää hautausmaaympäristöjä, jotka ovat riittävän siistejä ja osoittavat kunnioitusta ja arvokkuutta. Tärkeä suunnittelukauden painopiste on ympäristövastuun ja kestävä kehityksen käytännön toimenpiteiden toteuttaminen. Työ linkittyy myös osaksi muuta ympäristötyötä, mitä seurakunnassa tehdään.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Hautausmaiden siisteydestä ja esteettisyydestä huolehtiminen samanaikaisesti luonnon monimuotoisuutta tukevien tekojen kanssa -> laaditaan suunnitelma luonnon monimuotoisuutta tukevista teoista	Arvioidaan vuoden 2026 aikana, mitä suunnitelmaan listatuista toimenpiteistä on onnistuttu toteuttamaan.
2. Hautakarttapalvelun käyttöönoton edellytysten rakentaminen	Projektityö ja esiselvitys on tehty vuoden 2026 loppuun mennessä
3. Kustannustietoisuuden ylläpito	Säännöllinen omakustannushintalaskenta

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Hautausmaa-alueet ovat laajoja ja ne sisältävät erilaisia alueita (vanhat/uudet alueet, muistolehdot, sankarihaudat ym.) ja alueet vaativat tyypillisesti erilaista hoitoa. Aluetta pitää hoitaa sen erikoispiirteet huomioiden. Hoidon jatkuvuutta ja alueen turvallisuutta voivat haastaa myös sääolosuhteet. Meillä on osaavaa henkilökuntaa, mutta henkilöstövaihdosten yhteydessä riittävään hautausmaatyön perehdytykseen pitää kiinnittää huomioita. Samoin pitää varmistaa, että tärkeää työtä tekevät kausityöntekijät tuntevat olevansa kiinteä osa yhteisöämme.

2.3.3 Hautaaminen (404)

Hautaamiseen liittyviä tehtäviä ovat hautausjärjestelyistä sopiminen, hautauslupien valvonta, haudan luovuttamiseen ja oikeuteen tulla haudatuksi hautaan liittyvät hallintotehtävät, hautakirjanpito, kuolemansyyn selvittämisestä annetun asetuksen mukaiset ilmoitukset, haudan avaaminen, peittäminen ja peruskunnostus, vainajan siirtäminen seurakunnan tiloissa ja hautausmaalla, tuhkan maahan kätkeminen sekä sirottelu.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Vuoden 2025 aikana päivitetään/on päivitetty hautaukseen liittyviä ohjeita (hautausmaiden hoitosuunnitelma, hautaustoimen ohjesääntö), ajantasaistettu hautauspolkua ja tarkistettu hautaus toiminnan maksuja. Suunnittelukauden aikana on tärkeää, että päivitetty ohjeistus jalkautuu käytäntöön ja asioista viestitään ulospäin yhdenmukaisesti, tieto on tarvitsijoilleen helposti saatavissa ja päivitettyt dokumentit ovat tuttuja myös henkilöstöllemme.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Vuoden 2025 aikana laaditut dokumentit jalkautuvat käytäntöön ja näihin liittyvä yksityiskohtaisempi tieto on helposti löydettävissä.	Asiakas- ja työntekijäpalaute

2. Hautaustoimen omakustannushintalaskentaan luodaan jatkuvan tarkastuksen käytännöt.	Laskentaperiaatteet ovat läpinäkyvät, dokumentoidut ja vuosikellossa
---	--

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Hautaustoimen tehtävät eivät tulevaisuudessa vähene vaan lisääntyvät väestön ikääntyessä. Myös tehtäviin käytettävän henkilötyömäärän ja kustannustason tulee olla tasapainossa. Työ- ja palvelupolun tulee olla virtaviivainen, jotta resurssit riittävät ja ylikuormitusta ei tapahdu. Arvioidaan yhteistyöverkoston toimivuutta ja tarkastellaan prosessia kokonaisuutena, jos näyttää, että toiminnalliset ja taloudelliset tekijät eivät ole kestävällä pohjalla.

2.3.4 Haudanhoitosopimukset (405)

Äänekosken seurakunnalla ei ole erillistä haudanhoitorahastoa. Haudanhoitosopimus tehdään yhdeksi tai viideksi vuodeksi niille hautapaikoille, joiden hallinta-aika on voimassa. Haudanhoitosopimusten osalta on erillisiä hoitovaihtoehtoja.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Haudanhoitovaihtoehtojen hinnoittelu ja valikoima tarkastetaan.	Hinnaston päivitys on tehty
2. Haudanhoitosopimusten uusimiskäytännöistä viestitään aktiivisesti	Viestintä tapahtuu eri kanavissa

2.4 Kiinteistötoimi (pl 5)

Kiinteistötoimi yhteensä:

	Edellinen TP 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS2 2027	TS3 2028
Toimintatuotot (ulkoiset)	-141 183,35	-112 173,00	-205 050,00	-205 050,00	-205 050,0
Toimintakulut (ulkoiset)	975 484,91	952 845,90	966 213,00	962 183,00	940 318,0
Toimintakate 1 (ulkoinen)	834 301,56	840 672,90	761 163,00	757 133,00	735 268,0
.					
Toimintatuotot (sisäiset)	-1 369 279,15	-1 365 430,00	-1 369 280,00	-1 369 280,00	-1 369 280,0
Toimintakulut (sisäiset)	54 947,89	34 000,00	54 948,00	54 948,00	54 948,0
Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-480 029,70	-490 757,10	-553 169,00	-557 199,00	-579 064,0
.					
Poistot ja arvonalentumiset	309 590,61	312 950,00	307 488,00	307 488,00	307 488,0
Laskennalliset erät					
Sisäiset korkokulut	144 430,81	157 900,00	144 430,00	144 430,00	144 430,0
Sisäiset vyörytyserät	40 778,02	34 150,00			
Työalakatte (ulkoiset ja sisäiset)	14 769,74	14 242,90	-101 251,00	-105 281,00	-127 146,0

Kiinteistötoimi huolehtii seurakunnan kiinteän omaisuuden hoidosta mahdollisimman hyvin. Meillä on paljon eri-ikäisiä rakennuksia, ja ylläpidettäviä ja vastuullisesti hoidettavia neliöitä on paljon. Kiinteistöjemme tietovarantona on Haahtelan toteuttama Basis-kohderekisteri. Sen mukaisesti meillä on 23 rakennusta ja bruttoneliömetripinta-ala on 7848.

Kiinteistötoimen pääluokkaan sisältyvät omina tehtäväalueina kirkot, kellotapulit, siunauskappeli, seurakuntatalot, leirikeskus, metsätalous sekä keittiötoimi. Kiinteistötoimen perustehtävät voidaan jakaa kiinteistöjen ylläpitoon ja huoltoon, joka tarkoittaa meillä säännöllisiä, suunnitelman mukaisia, huolto- ja ylläpitotehtäviä. Toisena tärkeänä kokonaisuutena ovat kiinteistöjen hallinnointi ja tilajohtaminen, jossa paneudutaan esimerkiksi tilojen käyttöasteen seurantaan, kustannusseurantaan sekä energiakulutuksen tarkkailuun. Kolmas kokonaisuus on turvallisuus ja riskienhallinta, joka sisältää esimerkiksi esteettömyyden kehittämisen ja pelastussuunnitelmien ylläpidon. Strategisen kiinteistön hallinnan osalta päivitämme kiinteistön kehittämissuunnitelmia ja toteutamme käynnissä olevia investointeja laadukkaasti. Tärkeä perustehtävä on myös laadukkaan yhteistyön vaaliminen (seurakuntalaiset, luottamushenkilöt, työntekijät), tilojen käyttöön liittyvän viestinnän säännönmukaistaminen (sisäinen ja ulkoinen) sekä miellyttävän ja turvallisen käyttäjäkokemuksen varmistaminen ja kehittäminen.

2.4.1 Kiinteistöhallinto (501)

Äänekosken seurakunnassa ei ole erillistä kiinteistöhallintoa, tälle tehtäväalueelle kirjataan kiinteistötoimelle kuuluva osuus hallintokuluista.

2.4.2 Kirkot

Äänekoskella käytössämme on viisi kirkkoa ja yksi kesäkirkko. Jokaisen kirkon tunnelma on erilainen ja myös rakennusaikajana ulottuu pitkälle. Vanhimmat, Konginkankaan ja Sumiaisten kirkot on rakennettu 1800-luvulla. Nämä kaksi puukirkkoamme ovat kirkkolailla suojeltuja. Suolahden kirkko valmistui vuonna 1940. Äänekosken Mämmellä sijaitseva kesäkirkko on valmistunut vuonna 1962 ja Äänekosken kirkko vuonna 1973 (sen laajennus vuonna 2013). Hietaman kirkko on vihitty käyttöön vuonna 1997.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Kirkkorakennusten osalta tulevallakin suunnittelukaudella on tärkeää säilyttää kirkkorakennusten historiallinen ja hengellinen arvo ja samanaikaisesti huolehtia rakennusten teknisestä kunnosta ja toteuttaa ennakkoivaa huoltoa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari
1. Sumiaisten kirkon julkisivukunnostuksen laadukas toteutus, työn jäljen osalta ja projektinhallinnan näkökulmasta.	Pysytään aikataulussa ja budjetissa ja työn jälki vastaa sovittua
2. Pidetään kirkkorakennukset kunnossa ja toteutetaan ennakkoivia huoltotoimenpiteitä	Yllättävien tilojen käyttöön tai käyttömukavuuteen vaikuttavien käyttöhäiriöiden määrä.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Kirkkojen osalta haasteita tuo rakenteiden ikääntyminen. Historiallisesti ja hengellisesti tärkeiden rakennusten kunnossapito vaatii erityisosaamista ja suuria investointeja. Rahoituksen puskurit ja riittävyys tulee varmistaa, taloudelliset rajatut resurssit huomioiden.

Kellotapuleiden ja siunauskappelin keskeiset painopisteet ja mahdolliset epävarmuustekijät ovat samat kirkkorakennusten kanssa. Erityisiä sitovia tavoitteita näiden tilojen kanssa ei ole. Tärkeää on pitää tilat toimintaa tukevassa käytössä ja kunnossa.

2.4.3 Kellotapulit

Sumiaisten kirkon kellotapuli on valmistunut 1850-luvulla, se on Isak Hännisen rakentama. Toisen seurakuntamme tapuli on Konginkankaan kirkolla. Se on vuonna 1880 valmistunut Lars Henrik Kuorikosken rakentama kellotapuli. Tapulissa on ollut kesäaikaan kahviotoimintaa.

2.4.4 Siunauskappelit

Äänekosken seurakunnalla on yksi siunauskappeli ja se sijaitsee Suolahdessa. Tämän kappelin on suunnitellut arkkitehti Eino Pitkänen ja se on vihitty käyttöön marraskuussa 1958.

2.4.5 Seurakuntatalot

Äänekosken seurakunnassa on neljä seurakuntataloa. Konginkankaalla ja Sumiaisissa on seurakuntakodit, Suolahdessa on seurakuntatalo ja Äänekoskella seurakuntakeskus.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Seurakuntatalojen osalta tiloihin liittyvät painopisteet ovat suunnitteluvuonna jatkumoa kuluvalle vuodelle. Tärkeää on pitää tilat toiminnallisesti helppoina, saavutettavina ja yhteisöllisyyttä tukevana.

Tavoite	Mittari

1. Seurakuntatalot ovat helposti saavutettavissa ja tiloissa liikkuminen on turvallista ja helppoa.	Katselmoidaan tiloihin liittyvät opasteet ja ohjeet
2. Tilojen saavutettavuuden parantaminen, Äänekosken seurakuntakeskuksen pysäköintipaikkojen uudelleen järjestely	Äänekosken seurakuntakeskukseen on saatu lisää asiakaspysäköintipaikkoja

2.4.6 Asuinkiinteistöt ja osakkeet

Äänekosken seurakunnalla on yksi osakehuoneisto Äänekosken keskustassa. Kuluvan vuoden aikana huoneisto on ollut tyhjiällä ja seurakuntakeskuksen ulkopuolista Olkkari- ja ruoka-pankkitoimintaa on harjoitettu vuokratiloissa.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Suunnittelukauden aikana toimintoja järjestellään ja pyritään keskittämään seurakunnan omistuksessa olevaan tilaan. Jos tämä ei onnistu, on kartoitettava vaihtoehtoja, joilla nyt tyhjiällä oleva tila saataisiin käyttöön tai sitten pitää kartoittaa kaikki vaihtoehdot tilasta luopumiseen.

Tavoite	Mittari
1. Nyt tyhjiällä olevaan liiketilaan saadaan käyttöä, vuokralaiset tai tilasta luovutaan.	Rahavirran kehitys

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Toimitila- ja liiketilojen vuokra- ja jälleenmyyntimarkkinat Äänekoskella ja maanlaajuisesti laajemminkin ovat haastavat. Talouskasvu on hidasta eikä merkittävää elpymistä ole näköpiirissä lähitulevaisuudessa.

2.4.7 Leiri- ja kurssikeskukset

Äänekosken seurakunnan leirikeskus sijaitsee Laajaniemessä. Leirikeskus on rakennettu 1970- ja 80-lukujen taitteessa. Leirikeskuksessa on päärakennuksen lisäksi majoitus- ja saunatiloja ja se on upean luonnon ympäröimä.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Laajaniemen leirikeskus on hyväksytyn kiinteistöstrategian mukaan kiinteistö, jonka nykyinen käytettävyys, kunto tai käyttöaste edellyttää tilojen selvittämistä säilytyksen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Kiinteistöstrategian mukaisesti leirikeskuksen säilyttämisestä tai luopumisesta voidaan päättää viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä. Päättös tulee tehdä, sillä tilaan kohdistuu korjausvelkaa ja se ei ole energiatehokkuudeltaan ja käyttömukavuudeltaan enää parhaassa mahdollisessa kunnossa.

Tavoite	Mittari
1. Tehdään päätös Laajaniemen leirikeskuksen säilyttämisestä tai siitä luopumisesta.	Selvitykset on asianmukaisesti laadittu ja vaihtoehtoja on puntaroitu monesta eri näkökulmasta faktapohjaisesti. Päätökset dokumentoidaan avoimesti.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöressurit/toimitilat:

Päätökseen sisältyy oletettavasti useita tekijöitä sekä säilyttämisen että luopumisen näkökulmasta. Päätöksen teolla on kauaskantoiset vaikutukset ja päätöksen valmisteluun, asiantuntijoiden käyttöön ja kustannuslaskentaan tulee kohdentaa riittävästi resursseja ja aikaa. Päättös tulee olemaan vaikea, mutta siinä tulee pyrkiä huomioimaan objektiivisuus, päätöksen vaikutuksen pitkäjänteisyys ja riskienhallinta.

2.4.8 Muut rakennukset

Muiden rakennusten ryhmään kuuluu Äänekosken seurakunnassa Konginkankaan savuaittaa ja muut alueiden tukitoiminnallisuuksia toteuttavat rakennukset (huoltorakennukset, varastot ym.)

Näihin rakennuksiin ei kohdistu erityisiä painopistealueita, tavoitteita tai haasteina tunnistettuja kohtia. Tärkeää on pitää tilat toimintatarkoitustaan palvelevina.

2.4.9 Maa- ja metsätalous

Äänekosken seurakunnalla on metsämaata noin 608 hehtaaria. Tästä maasta metsätalouskäytössä on noin 572 hehtaaria ja luonnonsuojelukäytössä noin 36 hehtaaria. Vuoden 2025 aikana luonnonsuojelualueetta on laajennettu 7,4 hehtaarilla. Uusin luonnonsuojelualueemme ulottuu Äänekosken Sumiaisiin, se sijoittuu jyrkkäseinämäisen Hitonhaudanvuoren NATURA 2000-ohjelmaan.

Metsänhoidon ohjaava periaatteemme on kestävän metsänhoito, seurakunnan metsillä on FSC-sertifikaatti ja keskeisiä periaatteita ovat ekologisen-, taloudellisen- ja käyttäjäkestävyyden turvaaminen. Seurakunnassa on ajantasainen metsäsuunnitelma ja hakkuiden ja hoitotoimenpiteiden ajankohtaa arvioidaan aina yhdessä metsäasiantuntijan kanssa. Toki metsätalous muodostaa myös tuottavan tulonlähteen seurakunnalle.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Toteutetaan metsätaloutta metsänhoitosuunnitelman ja kestävän metsänhoidon periaatteiden mukaan.

1. Toteutetaan kestävää metsänhoitoa, mutta pyritään kuitenkin tulouttamaan metsänhoidosta noin 120 t€:n vuosikate.	Metsänhoitosuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutuminen. Metsänhoitotulojen toteutuminen.
---	---

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Isoimmat metsätalouteen liittyvät haasteet liittyvät ilmastonmuutoksen mahdollisiin liitännäisvaikutuksiin, jotka voivat näkyä lisääntyneiden myrskyjen, kuivuusjaksojen tai tuholaisien muodossa. Myös puuraaka-aineen hintavaihtelut ja ennustettu laskeva hintakehitys voi vaikuttaa arvioituun tulovirtaan.

2.4.10 Muu kiinteistötoimi

Äänekosken seurakunnassa muun kiinteistötoimen alle kirjataan käyttö- ja maanvuokrakorvauksia. Toiminta ei ole laajamittaista, eikä tästä syystä toimintaan kohdistu erityisiä painopisteitä, tavoitteita tai haasteita.

2.4.11 Keittiötoimi

Äänekosken seurakunnassa keittiötoimintaa harjoitetaan seurakuntataloissamme sekä Laajanien leirikeskuksessa. Keittiötoiminta tukee seurakunnan tapahtumia ja luo viihtyisän ilmapiirin.

Keskeiset painopisteet suunnittelukaudella:

Keittiötoiminnassa on tärkeää jatkaa toimintaa, joka luo puitteet yhteisöllisyyden edistämiseksi ja mahdollistaa tilaisuudet yhteisiin ruokailuihin ja talkoisiin. Yhtä lailla painopisteinä huomioidaan ympäristövastuullisuus, ruokahävikin vähentäminen ja toiminnan energiatehokkuus. Painopisteinä ovat myös sesonkien huomiointi, ruokailijoiden yksikölliset tarpeet, ruokavaliot ja -rajoitteet sekä elintarvikehygienian ja -turvallisuuden varmistaminen.

Tavoite	Mittari
1. Toteutetaan yhteisöllisiä tapahtumia. Ruokailuja, kahvitilaisuuksia tai yhteisiä ruuanlaittohetkiä, joka kokoavat ihmisiä yhteen.	Tapahtumien määrä.
2. Mahdollistetaan vapaaehtoistoiminnalle suotuisa alusta ja ohjataan tilojen käytännöissä ja toiminnoissa.	Vapaaehtoisten määrä.

Perustelut haasteet/epävarmuustekijät/henkilöstöresurssit/toimitilat:

Keittiötoiminnan toteuttamisen haasteeksi voi osoittautua työkuormituksen hallinta erityisesti suurissa tapahtumissa. Toteuttajajoukko koostuu riittävästä määrästä osaavaa henkilökuntaa ja

perehdytettyjä vapaaehtoisia. Toiminnan pitää hitsautua sopivasti yhteen ja esimerkiksi henkilöstömuutoksilla tai poissaoloilla voi olla vaikutusta kokonaisuuteen. Taloudellisista epävarmuustekijöistä on tunnistettava toimintamäärärahojen rajallisuus ja kustannustason nousun (raaka-aineet, energia, työvoima) vaikutus siihen, mitä pystytään toteuttamaan.

III Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosasta nähdään koko seurakunnan tulos, joka sisältää sisäiset erät.

Tuloslaskelmaosa osoittaa seurakunnan tulorahoituksen riittävyyden toiminnan menoihin, korko- ja muihin rahoitusmenoihin, pitkävaikutteisten omaisuususerien hankintamenojen jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin.

3.1 Perustelut

Äänekosken seurakunnan tuloslaskelmaosan erien tulo-/menoarvioista sitovia ovat pääluokka (valtuusto) ja tehtäväalue (neuvosto) toimintakatteen lisäksi kirkollisverotuloarviot, valtionrahoitus, verotuskulut, kirkon rahastomaksu sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kuitenkin näiden erien osalta tulee huomioida, että ne ovat ennusteita ja ennusteeseen vaikuttavat laskentatekijät voivat kehittyä eri tavoin todellisuudessa.

Talousarvion verotuloarvio on kirkon tilastojen verotuloennusteen mukainen. Rahastomaksut ja valtionrahoituksen määrä perustuvat Kirkkohallituksen arvioihin ja edellisen vuosien ja kuluvan toimintavuoden toteumaan/arvioon. Verotuskulut perustuvat myös verohallinnon laskentaperusteisiin ja edellisen vuosien ja kuluvan toimintavuoden toteumaan/arvioon.

Talousarvio on suunniteltu 7 777 euroa ylijäämäiseksi. Olennaisimmat muutokset vuoden 2026 ja 2025 välillä tuloarviossa liittyvät toimintatulojen kasvuun, +109 t€. Tästä olennaisin lisäys koostuu metsätalouden tuottojen noususta +69 t€ (hakattavan määrän kasvu puun hinnan ollessa vielä korkea) ja maksutuottojen kasvusta +15 t€, joka on seurausta toteutetuista hinnan korotuksista. Henkilöstökulujen ennustetaan kasvavan 71 t€. Lisäyksessä on huomioitu palkkojen indeksikorotukset, henkilömuutoksiin liittyvät perehtymisajan päällekkäiset palkkakulut ja muutokset työnantajamaksuissa. Sisäisten vuokrakulujen kasvu 24 t€ liittyy kasvaneisiin kiinteistökuluihin, joskaan sisäiset erät eivät ole sitovia. Aine- ja tarvikemaksujen määrä on budjetoitu 49 t€ kuluvaa vuotta 2025 korkeammaksi. Tätä selittää suunniteltujen kalustehankintojen lisäys +18 t€, muut koneet ja laitteet +16 t€, elintarvikkeet +10 t€ ja rakennus-, korjaus- ja huoltotarvikkeet +26 t€.

Kuluvan 2025 vuoden ylijäämäksi on budjetoitu talousarviossa 6 295 euroa, mikä marraskuun tilanteessa ennustetaan saavutettavan. Tuloslaskelmaennusteeseen ei sisälly merkittäviä sisäisiä

tai ulkoisia epävarmuustekijöitä. Äänekosken seurakunnan omana tavoitteena on saavuttaa runsaista investoinneista huolimatta ylijäämäiset tilikaudet. Ylijäämäinen tuloskehitys on tärkeää, sillä lakisääteiset ja yhteisölliset tehtävät vaativat varmaa rahoitusta, laajaa kiinteistökantaa pitää kunnossapitää ja investoinnit ovat pääomavaltaisia. Ylijäämäinen taloussuunnittelu auttaa myös varautumaan epävarmuuksiin ja mahdollisiin tulopohjan muutoksiin. Ylijäämä viestii myös siitä, että taloutta kehitetään pitkäjänteisesti ja kestävästi.

Talousarvion 2026 toimintatulojen ja -menojen erotuksena muodostuva toimintakate on -3 171 727 € (ennuste 2025 -3 167 M€ ja tilinpäätös 2024 -3,033 M€). Toimintakulujen siis ennustetaan kasvavan. Kannattavuutta kuvaava vuosikate puolestaan on vuoden 2026 talousarviossa 370 449 € (ennuste 2025 376 t€ ja tilinpäätös 2024 473 t€).

3.2 Tuloslaskelma tiliryhmittäin

	Edellinen TP 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS1 2027	TS2 2028
Toimintatuotot	-1 972 538,18	-1 999 626,00	-2 108 404,00	-2 103 700,00	-2 104 450,00
Korvaukset	-97 781,29	-105 543,00	-109 004,00	-107 750,00	-108 500,00
Myyntituotot	-16 752,39	-20 050,00	-29 400,00	-29 400,00	-29 400,00
Maksutuotot	-266 077,78	-296 000,00	-311 450,00	-311 200,00	-311 200,00
Vuokratuotot	-31 887,28	-36 723,00	-35 050,00	-35 050,00	-35 050,00
Metsätalouden tuotot	-100 873,55	-95 000,00	-164 200,00	-164 200,00	-164 200,00
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	-57 517,99	-63 680,00	-70 680,00	-70 480,00	-70 480,00
Tuet ja avustukset	-22 279,29	-15 000,00	-18 000,00	-15 000,00	-15 000,00
Muut toimintatuotot	-6 865,26	-700,00	-700,00	-700,00	-700,00
Sisäiset tuotot	-1 372 503,35	-1 366 930,00	-1 369 920,00	-1 369 920,00	-1 369 920,00
Toimintakulut	5 005 591,03	5 167 080,65	5 280 131,44	5 275 184,44	5 222 013,44
Henkilöstökulut	2 145 422,65	2 223 886,65	2 294 553,44	2 312 406,44	2 330 581,44
Palvelujen ostot	755 660,02	778 575,00	779 263,00	774 163,00	729 613,00
Palvelun ostot - sisäiset	113 595,25	129 350,00	108 732,00	108 732,00	108 732,00
Vuokrakulut	54 251,32	62 000,00	59 293,00	59 793,00	59 793,00
Sisäiset vuokrakulut	1 258 908,10	1 237 580,00	1 261 188,00	1 261 188,00	1 261 188,00
Aineet ja tarvikkeet	526 694,74	509 835,00	559 325,00	548 625,00	521 829,00
Annetut avustukset	64 177,74	81 573,00	88 873,00	87 873,00	87 873,00
Muut toimintakulut	86 881,21	144 281,00	128 904,00	122 404,00	122 404,00
TOIMINTAKATE	3 033 052,85	3 167 454,65	3 171 727,44	3 171 484,44	3 117 563,44
Kirkollisverotulot	-3 458 895,55	-3 520 000,00	-3 535 000,00	-3 550 000,00	-3 500 000,00
Valtionrahoitus	-370 691,04	-360 000,00	-360 000,00	-350 000,00	-340 000,00
Verotuskulut	49 086,59	46 500,00	47 000,00	47 000,00	47 000,00
Kirkon rahastomaksut	276 858,00	300 700,00	315 825,00	317 250,00	312 500,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-2 206,03	-10 500,00	-10 001,00	-11 001,00	-12 001,00
VUOSIKATE	-472 795,18	-375 845,35	-370 448,56	-375 266,56	-374 937,56
Poistot ja arvonalentumiset	360 202,30	370 050,00	363 282,00	363 282,00	363 282,00
TILIKAUDEN TULOS	-112 592,88	-5 795,35	-7 166,56	-11 984,56	-11 655,56
Poistorojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 192,90	-500,00	-610,00	-610,00	-610,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-113 785,78	-6 295,35	-7 776,56	-12 594,56	-12 265,56

IV Investointiosa

Investointiosa sisältää määrärahat ja tuloarviot taseen pysyviin vastaaviin aktivoitaville seurakuntatalouden investointihankkeille tai hankeryhmille. Investointiosa sisältää myös määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoihin sekä seurakunnan toiminnan mahdollistamiseksi hankittavien sijoitusten hankintamenoihin.

4.1 Perustelut

Investointeihin on varattu yhteensä 321 250 €:n määräraha vuodelle 2026. Tämä summa pitää sisällään mahdollisen Kirkkohallituksen myöntämän investointiavustuksen (arvio 50 % investointien suuruudesta) eli investointien kokonaismäärä on 557 500 €. Kirkkohallitus on kuvannut avoimesti perusteet investointiavustuksen myöntämiseen ja arviomme ja selvitysten mukaan Äänekosken seurakunnan on mahdollista saada avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon. Avustusta tullaan käsittelemään hallintoelimissä ja se tullaan hakemaan Basis-järjestelmän kautta Kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaan.

Lähipuosien investointien määrä on seurakunnan vuosittaiseen toimintaan nähden merkittävä. Se vaatii meiltä huolellista projektinhallintaa, syvää hankintaosaamista ja meidän pitää varmistaa, että meillä on käytössämme riittävä teknisen ja asiantuntijaosaamisen määrä. Investointihankkeiden vaikutus käyttötalouteen on huomioitu käyttötalousosan määrärahoissa.

Koko suunnittelukauden 2026–2028 investoinnit ovat yhteensä 1,231 M€. Koska suunnittelukaudelle sisältyy kaksi kirkkolailla suojellun kirkon julkisivumaalaus- ja -kunnostusremonttia ja yksi kellotapuln julkisivumaalaus- ja -kunnostusremontti, olemme arvioineet, että meidän on mahdollista saada suunnittelukauden aikana 532 t€:n avustukset Kirkkohallitukselta.

Suunnittelukauden 2026 merkittävin investointi on Sumiaisten kirkon julkisivukunnostus ja maalaus. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 472 500 €. Vuonna 2027 on puolestaan Konginkankaan kirkon julkisivukunnostuksen ja maalauksen vuoro (ennuste 500 t€) ja vuonna 2028 jatketaan Konginkankaan kellotapuln julkisivuremontilla (ennuste 98 t€). Vanhoihin puukirkkoihin investoiminen on iso taloudellinen panostus, mutta näillä on mittaamatonta kulttuurihistoriallista arvoa, arkkitehtuurista ja taiteellista merkitystä sekä toki merkitystä myös seurakuntatoiminnalle.

ja sen toteuttamiselle. Kirkkojen julkisivukunnostuksen myötä on myös syytä pohtia, miten investoinnit ja ehostetut tilat tuotaisiin mahdollisimman tutuksi lähialueen sisällä ja kotimaan matkailijoille, ja miten niillä voimistettaisiin paikkakunnan elinvoimaa. Tähän pohdintaan tulemme osallistaan mukaan myös muita alueen toimijoita.

Toteutettavat kirkkojen ja kellotapulien julkisivukunnostushankkeet ovat Äänekosken seurakunnan kiinteistöstrategian mukaisia. Kirkot ovat kirkkolailloja suojeltuja kirkkoja ja niiden kunnossapito on tärkeää sekä seurakunnallisen toiminnan että kirkon kulttuuriperinnön säilyttämisen kannalta.

Kuten yllä on jo kuvattu, julkisivukorjauksiin tullaan hakemaan Kirkkohallituksen avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon. Äänekosken seurakunnan oman näkemyksen mukaan vahvat perusteet myönnettävälle avustukselle ovat olemassa. Investointiin on arvioitu saatavan 50 % avustusta, joka Sumiaisten kirkon osalta tarkoittaa 236 250 €, Konginkankaan kirkon osalta 250 000 € ja Konginkankaan kellotapulien osalta 45 000 €. Nämä mahdolliset avustukset on esitetty tuloarviona investointiosassa. Päätökset saadaan huhtikuun loppuun 2026 mennessä.

Muita investointikohteita suunnitelmakaudelle ovat Hietaman hautausmaan muurirakenteiden korjaukset, Hietaman kirkon virtuaaliurut ja näiden käyttökuntoon saamiseksi tarvittavat asennustyöt sekä äänentoiston parantamisen muutostyöt osana tätä isompaa työkokonaisuutta. Toiminnallisesti tärkeä hanke on myös Äänekosken kirkon äänentoisto- ja striimausjärjestelmän nykyaikaistaminen.

4.2 Investointiosa hankkeittain

Investointiosa on kirkkovaltuustoon ja -neuvostoon nähden sitova hankekohtaisesti, mikä tarkoittaa talousarvion vuotuisuusperiaatteen mukaisesti, että kuluvan vuoden talousarvioon merkitty hankekohtainen summa (hankkeen investointimenot – hankkeen ennustetut investointitulot) on sitova.

Investoinnit 2026 hankkeittain:

		2026	2027	2028
1	2010876 Sumiaisten kirkon julkisivukorjaukset <i>Mahdollinen investointiavustus</i>	472 500 236 250		
2	2012237 Hietaman hautausmaan muurirakenteiden korjaus	10 000	15 000	15 000
3	2010877 Konginkangas kirkon julkisivukorjaukset <i>Mahdollinen investointiavustus</i>	20 000	500 000 250 000	
4	2010878 Konginkangas kellotapulijn julkisivukorjaukset <i>Mahdollinen investointiavustus</i>		8 000	90 000 45 000
5	2313443 Hietaman kirkon virtuaaliturut ja tarvittavat asennus- ja äänentoiston työt	35 000		
6	2012238 Äänekosken kirkon äänentoistojärjestelmä ja striimauslaitteisto	20 000	45 000	
		321 250	318 000	60 000
	Ilman avustuksia, avustuksista ei ole vielä Kirkkohallituksen päätöstä	557 500	568 000	105 000

- 1 Kohteen kuntoarvio on tehty vuonna 2023, seinärakenteiden kuntotutkimus vuonna 2024 ja kohteen arkkitehtisuunnitelma vuonna 2025. Sumiaisten kirkko on suojeltu kohde ja kunnostustyö vaatii osittaista puuverhoilun ja koristeosien uusintaa. Projektin kokonaiskustannuksiin vaikuttaa myös sääsuojausten tarve. Projektitilaskennassa on varauduttu rajattuihin ja tavanomaisiin työn edetessä tapahtuviin muutos-/lisäyötarpeisiin.
- 2 Hietaman hautausmaan uurna-alueen muurit ovat kallistuneet mm. routimisen seurauksena. Muurien oikaiseminen edellyttää mm. kaivutöitä, juuriston poistoa, maa-ainestäyttöä. Selvitetään tarvittavat korjaustoimenpiteet asiantuntijalla vuoden 2026 aikana ja käynnistetään vaiheittaiset työt tämän perusteella.
- 3 Kohteen kuntoarvio tehty vuonna 2023. Seinärakenteiden kuntotutkimus sekä arkkitehtisuunnittelu toteutetaan vuonna 2026. Konginkankaan kirkko on suojelukohde ja julkisivujen kunnostus tulee sisältämään puu- ja koristeosien uusintaa. Budjetäärinen hinta-arvio perustuu Sumiaisten kirkon julkisivukorjauksen tietoihin, se tarkentuu suunnittelun edetessä.
- 4 Konginkankaan kirkon kellotapulijn julkisivukorjausten tarkempi korjaussuunnittelu käynnistetään vuoden 2027 aikana.
- 5 Hietaman kirkon urkojen korvausinvestointi. Nykyinen urkulaitteisto on tullut elinkaarensa päähän ja on toiminnallisesti epävarma. Kirkkoon hankitaan virtuaaliturut ja äänentoistotyöt.
- 6 Äänekosken kirkon äänentoisto- ja striimausjärjestelmän nykyaikaistaminen ja toteuttaminen eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden.

4.3 Investointien rahoitus

Vaikka investointien rahoitustarve on mittava, suunnitelmakaudella 2026-2029 yhteensä 699 250 € mahdolliset meille myönnettävät investointiavustukset huomioiden, talousarvion laadintahetken mukaan arvioituna nähdään näiden hankkeiden rahoittamisen olevan mahdollista jo kerrytetyillä ja vielä vuosien 2027-2028 aikana kerrytettävillä taloudellisilla ylijäämillä ja jo kerätyillä säästöillä. Talousarvion laadintahetkellä näyttää siltä, että investointien kattamiseksi ei tarvitse ottaa vierasta pääomaa. Samalla kuitenkin tunnistetaan, että jo kerrytetyt taloudelliset puskurit ehtyvät käytännössä lähes kokonaan. Tästä syystä investointien kokonaisedullisen toteuttamistavan ja -ajan arvioinnin tulee jatkua edelleen investointipäätöksen jälkeenkin ja tehokkaaseen ja taloudelliseen projektijohtamiseen tulee kiinnittää huomiota. Vaikka investointipäätös on tehty, meidän tulee jatkuvasti etsiä kokonaisedullisinta toteuttamistapaa ja pyrkiä alittamaan hyväksytty määräraha. Lisäksi seurakunnassamme täytyy aktiivisesti etsiä tehostamiskohteita syntyvien kulujen rajaamiseksi ja arvioida jo olemassa olevan omistuksen tuottopotentiaalia tai esimerkiksi kiinteistöpuolella joistakin tiloista luopumista.

Mikäli hankkeelle ei saada kirkkohallituksen investointiavustusta, tilanne muuttuu olennaisesti. Kolmen vuoden ajalle budjetoitu investointiavustus on suuruudeltaan 531 250 €. Jos avustusta

ei saada seurakuntamme selviytyä maksukykyään vaarantamatta vielä vuoden 2026 investoinneista, mutta tällöin vuosien 2027 ja 2028 investointien rahoitus tulee järjestää muutoin tai investointeja tulee priorisoida ja aikatauluttaa uudelleen.

V Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa osoittaa, miten suunniteltu toiminta vaikuttaa seurakuntatalouden rahavaroihin ja erityisesti maksuvalmiuteen. Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo miten vuosikate ja muu tulorahoitus riittää investointimenojen kattamiseen.

Käytännön tasolla tämä tarkoittaa sitä, että seurakuntamme rahavarat pienenevät runsaiden investointien vuoksi vuosien 2025–2027 aikana. Vuonna 2028 rahoituksen virta kääntyy ja toimintavuoden aikana pankkitilin saldon arvioidaan kasvavan tulovirtojen ollessa menovirtoja suurempia. Rahavarojen riittävyttä seurataan operatiivisessa arjessa säännöllisesti. Mikäli likvidien rahavarojen määrä laskee alle määritetyn tason, kassavirtajohtamisen toimintakeinot otetaan käyttöön.

	Tilinpäätös 2024	Kuluvan vuoden TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Tulorahoitus	-472 795	-375 845	-370 449	-375 267	-374 938
Vuosikate	-472 795	-375 845	-370 449	-375 267	-374 938
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Investoinnit	114 317	312 000	286 250	318 000	60 000
Investointimenot	149 180	312 000	522 500	568 000	105 000
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Sijoitukset					
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-34 863	0	-236 250	-250 000	-45 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-358 478	-63 845	-84 199	-57 267	-314 938
Lainakannan muutokset	121 398	97 000	97 118	97 118	97 118
Muut maksuvalmiuden muutokset	12 763				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	134 161	97 000	97 118	97 118	97 118
Rahavarojen muutos	-224 317	33 155	12 919	39 851	-217 820
Rahavarojen muutos (tase)	-224 317				
Osakkeiden ja osuuksien muutos	-210 423				
Rahojen ja pankkisaamisten muutos	-13 893				

VI Yhteenvedotaulukko

Yhteenvedotaulukko sitovista eristä

Sitovuustasoa osoittava otsikko	TA 2026
Käyttötalousosa	
Toimintakate	3 171 727
Tuloslaskelmaosa	
Kirkollisvero	- 3 535 000
Valtionrahoitus	- 360 000
Verotuskulut	47 000
Keskusrahastomaksu	141 400
Eläkerahastomaksu	174 425
Investointiosa yhteensä	
Yhteensä, hankekohtaisesti esitetty investointiosassa	557 500
Rahoitusosa	
Ottolainauksen muutokset	97 118